

Prognos

Statens budget och de
offentliga finanserna

Mars 2025

The logo for Ekonomistyrningsverket (ESV) consists of the lowercase letters 'esv' in a green, sans-serif font. The 'e' and 's' are connected, and the 'v' is separate.

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2025-03-25

Dnr: 2025-00044

ESV-nr: 2025:9

Copyright: ESV

Sammanfattning

Svensk ekonomi bedöms återhämta sig i år och än mer nästa år, i takt med att lägre räntor och inflation får en positiv effekt på konsumtion och investeringar. Arbetsmarknaden är fortsatt svag och arbetslösheten sjunker tillbaka först nästa år. Inflationen överstiger tillfälligt inflationsmålet i år. Den offentliga sektorns finansiella sparande stärks i år men underskottet blir ändå 51 miljarder kronor. Sparandet förbättras mest i kommunsektorn och underskottet blir störst i staten. Nästa år stärks sparandet ytterligare. Det strukturella sparandet ligger nära målnivån för överskottsmalet alla prognosår. Maastrichtskulden ligger under skuldankaret hela prognosperioden.

Konjunkturen i Sverige är fortsatt svag men **BNP-tillväxten** tar mer fart i år och blir drygt 2 procent. Återhämtningen stötts av att inflationen och räntorna är nere på betydligt lägre nivåer än för två år sedan men en expansiv finanspolitik bidrar också. Det turbulenta omvärldsläget gör att osäkerheten kring utvecklingen i ekonomin är stor. I nuläget bedöms effekterna av amerikanska tullar och motåtgärder bli små för svensk ekonomi. Riksbanken väntas hålla räntan oförändrad under prognosperioden. Inflationen blir högre än inflationsmålet i år, men vi räknar med att det är tillfälligt. Sysselsättningen väntas öka något i år, men arbetskraften ökar snabbare och därför stiger ändå arbetslösheten ytterligare något. Nästa år tar BNP-tillväxten fart och arbetslösheten sjunker då tillbaka.

Den offentliga sektorns skatteintäkter dämpas fortfarande av lågkonjunkturen, samtidigt som skattesänkningar i budgetpropositionen för 2025 bidrar till att hålla tillbaka ökningen i intäkterna i år. Sammantaget utvecklas skatteintäkterna något svagare än i fjol. Såväl skatt på arbete som intäkterna från skatt på kapital växer långsammare i år, medan intäkterna från mervärdesskatten ökar igen efter att ha varit i princip oförändrade under två års tid. Nästa år ökar intäkterna betydligt snabbare eftersom tillväxten i skattebaserna blir högre, samtidigt som det inte finns några fler skattesänkningar beslutade.

De takbegränsade utgifterna ökar mycket i år, bland annat till följd av utgiftsökningar i budgetpropositionen för 2025. Fortsatta tillskott till försvaret står för en betydande del av utgiftsökningen men utgifterna för Kommunikationer och Rättsväsendet ökar också mycket. Den höga inflationen 2023 bidrar till utgiftsökningen, eftersom vissa utgifter påverkas av inflationen med en viss eftersläpning. Utgifterna för Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget ökar också mycket i år eftersom inkomstindex höjs mycket. **De totala utgifterna på statens budget** växer inte lika mycket som de takbegränsade utgifterna i år. Det beror bland annat på att de totala utgifterna var tillfälligt höga förra året till följd av kapitaltillskottet till Riksbanken och på att utgifterna i Ålderspensionssystemet, som i stor utsträckning bidrar till ökningen av de takbegränsade utgifterna, inte ingår i de totala utgifterna. Nästa år ökar de takbegränsade utgifterna mindre än i år och långsammare än de totala utgifterna.

Den offentliga sektorns finansiella sparande stärks mycket i år men underskottet blir ändå 51 miljarder kronor, vilket till stor del förklaras av lågkonjunkturen. Sparandet stärks i samtliga sektorer men som mest i kommunsektorn där utgifterna växer betydligt långsammare än förra året, och mindre än inkomsterna. Underskottet blir störst i staten. Nästa år stärks sparandet ytterligare och då är det framför allt sparandet i staten som förbättras. **Statens budgetsaldo** visar ett nästan lika stort

underskott som det finansiella sparandet i år. Nästa år är underskottet i budgetsaldot större, främst eftersom skatteperiodiseringar gör att skatteinkomsterna blir lägre än skatteintäkterna.

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet rensat för påverkan av konjunkturen och engångseffekter, **ligger nära målnivån för överskottsmålet**¹ både i år och nästa år. Underskottet beror därmed till allra största delen på lågkonjunkturen som Sverige befinner sig i.

Maastrichtskulden stiger i år som en följd av den svaga konjunkturen och åtgärder i budgetpropositionen för 2025. Nästa år fortsätter skulden att stiga i nivå, men eftersom ekonomin växer mer sjunker den i förhållande till BNP. Maastrichtskulden ligger under nivån för skuldankaret hela prognosperioden, men inom toleransintervallet.

Jämfört med ESV:s föregående prognos har BNP-tillväxten höjts 2025. Trots upprevideringen av BNP har sysselsättningstillväxten sänkts på kort sikt och arbetslösheten är högre. Inflationen har varit överraskande stark och har höjts för 2025. Skatteintäkterna har reviderats ner i år men höjts övriga år. Jämfört med i november räknar vi med betydligt lägre utgifter i år. Övriga år är revideringarna mindre. Sparandet i den offentliga sektorn har reviderats upp med drygt 40 miljarder kronor 2025 och det är underskottet i staten som är mindre. Även övriga prognosår har sparandet justerats upp men inte lika mycket som för 2025.

Tabell 1 Prognosen i siffror

Prognosen i siffror	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, procentuell utveckling	0,1	1,0	2,2	2,8	1,9	1,4
Finansiellt sparande i offentlig sektor, miljarder kronor	-48	-94	-51	-19	37	57
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP	-0,8	-1,5	-0,8	-0,3	0,5	0,7
Strukturellt sparande i offentlig sektor, procent av potentiell BNP	0,3	0,1	0,1	0,0	0,6	0,7
Statens budgetsaldo, miljarder kronor	19	-104	-56	-49	9	24
Maastrichtskuld, procent av BNP	31,5	33,7	34,3	33,5	32,3	31,0

Källa: SCB och ESV

¹ Hösten 2024 slöts en bred politisk överenskommelse om att ändra överskottsmålet till ett **balansmål** från och med 2027. ESV anser att det är rimligt eftersom Maastrichtskulden är låg, både i ett internationellt och i ett historiskt perspektiv. Se kapitlet De budgetpolitiska målen.

Metodruta Principer och metoder för ESV:s prognos

För att kunna tolka Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) prognoser och förstå hur de skiljer sig från prognoser från andra prognosinstitut är det viktigt att känna till ESV:s principer och metoder.

ESV:s prognos – ett underlag för politiska beslut: ESV:s prognos ska vara ett beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Prognosen omfattar hela samhällsekonomin, med fokus på inkomster och utgifter för den offentliga sektorn. Nyckelaggregaten i beräkningarna är statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i den offentliga sektorn samt den offentliga skuldsättningen. Prognosen omfattar innevarande år och de följande tre åren.² Prognosen baseras på gällande regler samt förslag och tydliga aviseringar om framtida finanspolitik som regeringen har presenterat i den senaste budgetpropositionen.³ ESV gör inga antaganden om ny finanspolitik, vilket är en viktig skillnad mot flera andra prognosinstitut. Det innebär att även om regeringen kommunicerat olika förslag inför en kommande budgetproposition så beaktas förslagen inte i ESV:s septemberprognos. Den ska i stället ses som ett scenario för hur ekonomin och de offentliga finanserna skulle utvecklas utan ny finanspolitik, och därmed hur stort eller litet utrymme är för ofinansierade reformer.

Makroekonomi: Prognosen för hur svensk ekonomi utvecklas är grunden för beräkningarna för de offentliga finanserna. För innevarande och nästa år är makroprognosen en konjunkturprognos som fångar efterfrågan i ekonomin. Därefter baseras prognosen i stället på ekonomins utbudssida. Produktion och sysselsättning antas då konvergera mot den uppskattade potentialen i svensk ekonomi, givet finanspolitiken i den senaste budgeten. Potentialen beror i stor utsträckning på demografin och produktivitetens utvecklingen i ekonomin. På längre sikt, vanligen slutåret i beräkningen, antas den cykliska variationen ha upphört och resursutnyttjandet vara normalhögt (varken hög- eller lågkonjunktur). Produktion och sysselsättning är då i nivå med potentialen.

Inkomster i offentlig sektor: Skatteintäkterna har en stark koppling till makroekonomin, eftersom de stora skattebaserna i hög grad samvarierar med BNP-utvecklingen. Därtill kan regeländringar få stor påverkan på intäkterna. ESV:s beräkningar på längre sikt visar som regel ungefär oförändrade skatteintäkter som andel av BNP.

Utgifter i staten: Utgifterna i staten påverkas inte i lika stor utsträckning som skatteintäkterna av hur makroekonomin utvecklas. Vissa utgifter påverkas inte alls utan är helt budgetstyrda, medan andra är regelstyrda och påverkas av makro- och volymutvecklingen inom respektive område. Därtill finns utgifter som både är budgetstyrda och påverkas av pris- och löneutvecklingen, exempelvis myndigheternas förvaltningsutgifter. ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik i förhållande till den senaste budgeten innebär att utgifterna på längre sikt tenderar att minska som andel av BNP eftersom det förutsätts att inga nya utgiftshöjande beslut tillkommer. Det beror främst på att budgetpraxis är att vissa utgifter är nominellt oförändrade efter aktuellt budgetår. Det gäller exempelvis som regel de generella statsbidragen till kommunerna. Andra budgetstyrda utgiftsanslag räknas i budgeten upp enligt

² I novemberprognosen läggs ett nytt prognosår till, så i den rapporten är det fyra prognosår. För skatteintäkterna är prognosperioden alltid lite längre eftersom att utfallen fastställs först två år efter innevarande år.

³ Därtill tar ESV hänsyn till budgetpåverkande förslag i andra propositioner, exempelvis i vårpropositionen och i ändringsbudgetar för innevarande år.

regeringens prioriteringar även för kommande år, till exempel utgifterna för försvar och infrastruktur. Vår prognos för dessa utgifter visar hur vi räknar med att de budgeterade medlen kommer att utnyttjas. De statliga myndigheternas förvaltningsutgifter räknas schablonmässigt upp med pris- och löneutvecklingen, justerat med ett produktivitetsavdrag. Därutöver kan budgeten för ett förvaltningsanslag förändras till följd av att myndighetens uppdrag ändras. Även vissa regelstyrda utgifter tenderar att minska som andel av BNP över tid givet vår prognosmetod att utgå från den senaste budgeten. Exempelvis beräknas utgifterna för barnbidrag utifrån gällande (eller föreslagen) nivå på barnbidraget.

Kommunsektorn: Prognosen utgår från att kommunsektorn som helhet klarar balanskravet, men vi gör ingen bedömning av enskilda kommuners resultat. Givet antagandet om oförändrad finanspolitik hålls skattesatserna oförändrade och de generella statsbidragen räknas upp enligt den senaste budgeten, vilket för kommande år ofta innebär en obefintlig eller endast måttlig uppräknings. De kommunala konsumtionsutgifterna anpassas till de beräknade inkomsterna med balanskravet som restriktion, vilket vanligen leder till lägre volymökningar än vad som är demografiskt motiverat.

Finansiellt sparande: ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik påverkar beräkningen av den offentliga sektorns finansiella sparande. Metoden innebär en gradvis förstärkning av sparandet, en ”automatisk budgetförstärkning”⁴ utan att några särskilda beslut behöver fattas, eftersom inkomsterna vanligen ökar snabbare än utgifterna (se ovan). Prognosen visar vilket finanspolitiskt utrymme som finns, givet att överskottsålet nås, och ska inte tolkas som det mest sannolika utfallet. Många andra prognosinstitut gör egna antaganden om framtida finanspolitik vilket innebär att deras prognoser inte är direkt jämförbara med ESV:s prognoser.

Disposition av rapporten: Prognosrapportens kapitel varierar i omfattning över året. I juni och i november skriver vi mer om inkomster och utgifter eftersom det finns nya budgetar från regeringen att ta hänsyn till. Det makroekonomiska kapitlet är då kortare. I mars och i september beskriver vi den makroekonomiska prognosen mer detaljerat och presenterar kortare uppdateringar av prognoserna för inkomster och utgifter. Kapitlet för finansiellt sparande och de budgetpolitiska målen har ungefär samma omfattning i varje rapport.

⁴ Se ESV:s publikation Automatisk budgetförstärkning – ABF (ESV 2021:43).

Innehåll

Sammanfattning	3
Makroekonomisk utveckling.....	8
Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget.....	14
Utgifter	21
Finansiellt sparande och budgetsaldo.....	25
Den offentliga skulden.....	29
De budgetpolitiska målen.....	32
Revideringar sedan novemberprognosen	35
Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen	40
Tabellbilaga	41
Kontaktpersoner	45

Makroekonomisk utveckling

BNP-tillväxten väntas ta fart i år men är inte tillräckligt hög för att öka sysselsättningen nämnvärt. Eftersom arbetskraften samtidigt fortsätter att öka blir arbetslösheten högre i år än förra året. Inflationen blir tillfälligt högre än inflationsmålet i år. Riksbanken bedöms vara klar med räntesänkningarna. Nästa år blir tillväxten starkare vilket medför att sysselsättningen stiger och arbetslösheten sjunker.

Återhämtning i svensk ekonomi i år och nästa år

Efter att ha stått i princip stilla i drygt två års tid ökade BNP i Sverige under andra halvåret 2024. Det finns förutsättningar för en starkare återhämtning i år, när inflationen och räntorna nu är nere på betydligt lägre nivåer än för två år sedan. En expansiv finanspolitik bidrar också. Men olika undersökningar tyder på att företag och hushåll är avvaktande och efterfrågeläget bedöms fortfarande vara förhållandevis svagt, inte minst till följd av det osäkra omvärldsläget. Det är oklart hur höjda tullar i USA och motåtgärder från de länder som drabbas kommer att påverka den internationella handeln och hur mycket det kommer att höja priserna. Konsekvenserna är svåra att förutse men i nuläget bedöms effekterna av höjda tullar vara relativt små för svensk ekonomi. Återhämtningen väntas ta fart under året och BNP bedöms öka med drygt 2 procent i år.

Nästa år väntas tillväxten bli starkare. Återhämtningen fortsätter under 2027 och ett normalt konjunkturläge nås under året. År 2028 ökar BNP ungefär i takt med potentiell tillväxt.

Konjunkturbilden vad gäller BNP-tillväxten är ungefär densamma som i föregående prognos. BNP ökade mer än väntat i slutet av 2024 men bedöms öka långsammare under 2025, främst till följd av en ökad osäkerhet. I viss mån bedöms ökningen under fjärde kvartalet 2024 också ha varit tillfälligt hög och BNP-indikatoren sjönk i januari jämfört med december. Som årsgenomsnitt blir dock BNP-tillväxten något högre i år. Arbetslösheten bedöms dock vara betydligt högre än i föregående prognos, både i år och nästa år. Det förklaras både av färre sysselsatta och fler i arbetskraften på kort sikt.

Osäker omvärld och risk för mer varaktigt högre priser

De största riskerna i prognosen är kopplade till den geopolitiska utvecklingen och det säkerhetspolitiska läget. Höjda tullar kan få betydligt större konsekvenser i form av högre priser och lägre tillväxt än vi räknar med. En faktor som kan höja BNP-tillväxten mer än vi räknar med är om försvarsinvesteringarna ökar kraftigt i många länder i Europa. Det kan även driva upp inflationen och räntorna till högre nivåer än vi räknat med. Hur mycket osäkerheten kring omvärldsläget i sig påverkar framtidsförväntningarna bland både hushåll och företag, och därmed efterfrågan i ekonomin, är också svårt att veta. Utöver den geopolitiska utvecklingen är det oklart hur stort det underliggande pristrycket är i svensk ekonomi. Vi bedömer att uppgången i inflationen är tillfällig men det finns risk att den kommer att hålla sig kvar på en högre nivå en längre tid eller att Riksbanken behöver höja styrräntan igen för att dämpa prisutvecklingen.

Hushållens konsumtion fortsätter att återhämta sig

Under förra året var det tydligt att hushållen fortfarande var märkta av den tidigare höga inflationen och det högre ränteläget. Under årets första sex månader stärktes trots det flera framåtblickande indikatorer för hushållens konsumtion, men konsumtionen minskade. Först under den senare halvan av året ökade hushållens konsumtion igen.

Enligt Konjunkturinstitutets barometer i februari försämrades hushållens framtidsförväntningar tydligt. Det är framför allt hushållens syn på utvecklingen av Sveriges ekonomi de kommande tolv månaderna som har försvagats och nu är lägre än normalt, men även synen på den egna ekonomin har blivit dystrare. Hushållen verkar således ta intryck av den ökade osäkerheten som präglar vår omvärld. Samtidigt ökar de reala disponibla inkomsterna mycket i år, delvis till följd av det utökade jobbskatteavdraget, vilket stödjer en fortsatt återhämtning. Andra indikatorer, såsom förväntningarna inom detaljhandeln och inom hotell och restaurang, talar också för att återhämtningen fortsätter. Sammantaget räknar vi därför med att hushållens konsumtion successivt ökar under året, men mindre än de reala disponibla inkomsterna. Sparkvoten fortsätter därmed att öka. Till viss del drivs de disponibla inkomsterna, och därmed sparkvoten, upp av att utdelningarna bland några fåmansbolag är väldigt stora. Det väntas inte bidra till att öka konsumtionen i någon större utsträckning. Nästa år tar konsumtionen mer fart. De reala disponibla inkomsterna ökar samtidigt långsammare än i år och sparkvoten väntas då sjunka något.

Investeringarna vänder uppåt i år när efterfrågan stiger och läget på bostadsmarknaden förbättras

Förra året fortsatte det svaga konjunkturläget verka dämpande på investeringarna som minskade jämfört med 2023. Inom maskiner och inventarier vände investeringarna nedåt. Bostadsinvesteringarna fortsatte att minska mätt som årsgenomsnitt även om en vändning skedde under året. Investeringar inom övriga byggnader och anläggningar inom både näringslivet och i offentlig sektor fortsatte däremot att växa starkt.

När återhämtningen i den svenska ekonomin börjar ta fart och bostadsbyggandet vänder upp ökar investeringarna snabbt i år och nästa år. Bostadsinvesteringarna har tyngts av höga räntor och låg efterfrågan sedan 2022, men de väntas ta ordentlig fart under innevarande år och ökningen fortsätter under nästa år. Det förklaras av lägre räntor som har minskat bygg- och finansieringskostnaderna, av stigande priser på bostadsmarknaden som ökar lönsamheten för nybyggnationer och av att det finns en uppdämd efterfrågan på bostäder.

Övriga bygginvesteringarna inom näringslivet fortsätter att öka tydligt i år och nästa år när efterfrågan i ekonomin växlar upp. Bygginvesteringarna inom kommunsektorn väntas också fortsätta öka, även om de dämpas något från tidigare högre ökningstakt. Inom staten fortsätter investeringar i framför allt försvar och infrastruktur bidra till en stark utveckling framöver.

I år väntas investeringar i maskiner och inventarier öka från andra kvartalet och framåt när den ekonomiska tillväxten tar fart, men som årsgenomsnitt blir ökningen svag. Från 2026 och framåt väntas dessa investeringar utvecklas starkt.

Tabell 2 Försörjningsbalansen

Procentuell förändring, fasta priser

Försörjningsbalansen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hushållens konsumtion	2,8	-2,1	0,3	2,6	3,6	2,4	1,7
Offentlig konsumtion	0,7	1,4	1,2	0,8	0,9	0,7	0,3
Fasta investeringar	0,3	-1,5	-1,1	3,4	4,7	3,3	1,5
Lager ¹	1,2	-1,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	6,2	3,7	2,3	2,2	3,6	3,4	2,6
Import	9,7	-0,8	1,7	3,1	3,8	3,5	2,9
Nettoexport ¹	-1,2	2,4	0,4	-0,4	0,0	0,1	-0,1
BNP	1,5	-0,1	1,0	1,9	3,1	2,1	1,2
BNP, kalenderkorrigerad	1,5	0,1	1,0	2,2	2,8	1,9	1,4

¹Förändring i procent av BNP föregående år.

Källa: SCB och ESV

Nettoexporten ger ett negativt bidrag till BNP i år

Förra året ökade exporten i relativt god takt sett till den svaga efterfrågan i omvärlden. Tillväxttakten hölls framför allt uppe av tjänsteexporten medan varuexporten utvecklades tämligen svagt. Tjänstenettet blev trots det negativt eftersom tjänsteimporten ökade mer än tjänsteexporten. Varuimporten minskade däremot för andra året i rad, vilket bidrog till att nettoexportens bidrag till BNP ändå blev positivt förra året.

Tillväxten för flera av Sveriges viktigaste exportländer är fortfarande dämpad, men väntas ta mer fart under 2025. Det är tillväxten i Europa som väntas öka medan den i USA väntas bli svagare än i fjol. Vi räknar med att varuexporten ökar mer i år samtidigt som tjänsteexporten saktar in efter de senaste årens starka tillväxt. Importen av varor ökar igen när såväl exporten som den inhemska efterfrågan stiger. Tjänsteimporten dämpas lite, men sammantaget ökar importen snabbare än exporten och nettoexporten ger därmed ett negativt bidrag till BNP i år. I nivå är ändå nettoexporten historiskt sett fortsatt hög.

Nästa år fortsätter exporten att återhämta sig och utvecklas i ungefär samma takt som importen. Nettoexportens bidrag till BNP blir då neutralt.

Statlig konsumtion driver upp den offentliga konsumtionen

I staten ökar konsumtionen starkt, framför allt till följd av stora utgiftsökningar inom försvaret. Kommunal konsumtion ökar däremot förhållandevis svagt. Skatteintäkterna ökar långsamt och många kommuner och regioner är fortfarande pressade av höga kostnader.

Efterfrågan på arbetskraft tar fart under andra halvåret

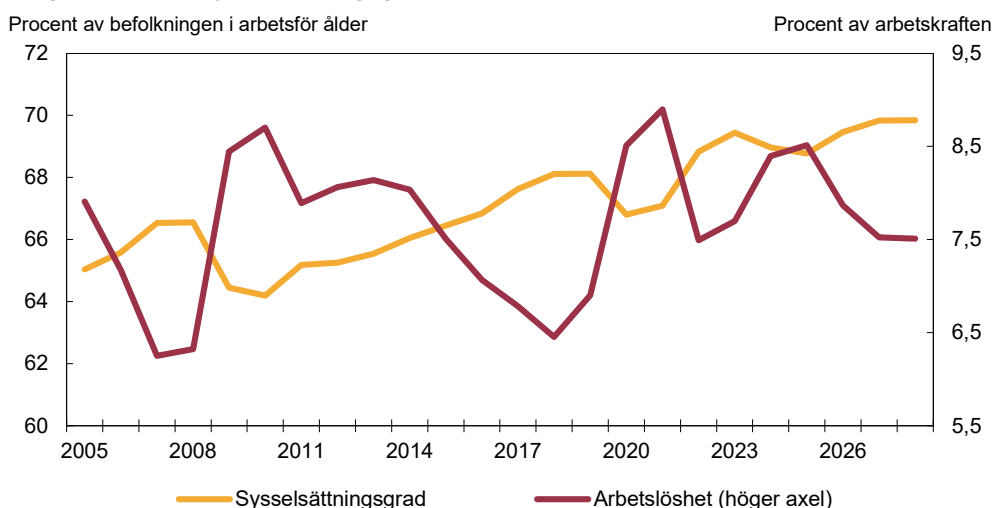
Antalet sysselsatta minskade med nästan 30 000 personer förra året och arbetslösheten steg till 8,4 procent. Anställningsplanerna och antalet nyanmälda lediga platser indikerar att efterfrågan på arbetskraft har vänt upp, men den är svag. Sysselsättningen väntas inte öka nämnvärt förrän under andra halvåret och mätt som årsgenomsnitt blir ökningen blygsam. Folkbokföringen av ukrainska flyktingar bidrar i viss mån till att öka sysselsättningen. Medelarbetstiden väntas i stort sett vara oförändrad och antalet arbetade timmar ökar därmed i ungefär samma takt som antalet sysselsatta.

Produktionsökningen under året sker alltså främst genom ökad produktivitet. Arbetskraften ökar mer än sysselsättningen i år och arbetslösheten stiger därmed något.

Nästa år stiger sysselsättningen betydligt mer när BNP ökar starkt men produktivitetstillväxten fortsätter också att vara starkare än normalt. Det är främst i näringslivet som sysselsättningen ökar. Sysselsättningsgraden stiger och når strax över 2023 års nivå, som var historiskt hög. Sysselsättningen ökar mer än arbetskraften nästa år och arbetslösheten sjunker därmed tillbaka.

Arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden, det vill säga arbetskraften och sysselsättningen i relation till befolkningen, har ökat trendmässigt under lång tid och är på en hög nivå både historiskt och internationellt sett. Både arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden väntas öka något även efter 2026, men vår bedömning är att potentialen för en fortsatt trendmässig ökning är mindre än under de senaste åren. Det beror till viss del på att den demografiska utvecklingen har en dämpande effekt eftersom befolkningen i de åldrar som har högst sysselsättningsgrad minskar. Samtidigt bedöms den strukturella förbättringen avta. Införandet av en riktålder för när man får ta ut ålderspension bidrar dock till att sysselsättningsgraden bland äldre fortsätter att öka och att andelen pensionärer utanför arbetskraften minskar.

Diagram 1 Sysselsättningsgrad och arbetslöshet

Källa: SCB och ESV

Löneökningstakten dämpas i år

Den pågående avtalsrörelsen är avgörande för löneökningstakten de närmaste åren. LO kräver löneökningar om 4,2 procent plus en låglönesatsning. Det är något lägre krav än i förra avtalsrörelsen. Historiskt sett brukar löneökningen för arbetstagarna bli 70–80 procent av kraven. Vi räknar med att avtalen kommer att ligga på drygt 3 procent för arbetsmarknaden som helhet de kommande åren. Samtidigt väntas löneglidningen bli lite lägre i år än förra året till följd av det svagare arbetsmarknadsläget. Sammantaget väntas lönerna öka med 3,5–3,6 procent per år under prognosperioden, vilket är lägre än förra årets ökning på 4,1 procent.

I år fortsätter lönerna att öka mer än inflationen och en viss återhämtning av tappet i reallöner sker. Reallönerna väntas fortsätta stiga de kommande åren, men det dröjer till 2027 innan de är tillbaka på samma nivå som innan de kraftiga fallen under 2022 och 2023.

Trots att lönerna ökar långsammare i år än förra året växer lönesumman snabbare eftersom ökningen i antalet arbetade timmar är något högre. Nästa år ökar antalet arbetade timmar, och därmed också lönesumman, betydligt mer. Ökningstakten i lönesumman avtar sedan då ekonomin når ett normalt konjunkturläge.

Tabell 3 Nyckeltal för arbetsmarknaden

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal för arbetsmarknaden	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Sysselsatta	3,1	1,4	-0,5	0,2	1,5	0,9	0,4
Sysselsättningsgrad, nivå ¹	68,8	69,4	69,0	68,8	69,5	69,8	69,8
Arbetslöshet, nivå ²	7,5	7,7	8,4	8,5	7,9	7,5	7,5
Produktivitet	-1,4	-1,1	1,3	2,0	1,4	1,0	1,0
Arbetade timmar, kalenderkorr. värden	3,1	1,4	-0,3	0,2	1,4	0,9	0,4
Timlön, KL	2,7	3,7	4,1	3,6	3,6	3,5	3,5
Lönesumma	6,7	5,3	3,8	3,9	5,1	4,5	4,0

¹Procent av befolkningen 15-74 år.

²Procent av arbetskraften.

Källa: SCB och ESV

Inflationen stiger tillfälligt i år

Inflationen dämpades tydligt under förra året och från och med juni låg inflationstakten enligt KPIF, dvs. KPI exklusive ränteförändringar, under 2 procent. Inflationsnedgången var bred men exklusive energi låg inflationen fortfarande något över inflationsmålet. I början av 2025 har inflationen studsat upp oväntat mycket. Bland annat har livsmedelspriserna ökat tydligt. Priserna på kläder och skor har också ökat en del, rensat för säsongsvariationer.

Livsmedelspriserna väntas fortsätta stiga något den närmaste tiden.

Prisförväntningarna enligt Konjunkturinstitutets barometer har stigit både bland företag i livsmedelsindustrin och i detaljhandeln. Högre globalt livsmedelspris, delvis drivet av dåliga skördar, ökade kostnader för svenska producenter för sortering av förpackningar, samt brist på mjölk och högre ersättning till mjölkbönderna är några av faktorerna som höjer livsmedelspriserna för närvarande. Ökningen av livsmedelspriserna bedöms bli lägre längre fram under året men priserna väntas inte sjunka. Vissa andra varor som stigit mycket i inledningen av året väntas däremot sjunka i viss mån framöver. Förstärkningen av kronan sedan årsskiftet väntas också ha en dämpande effekt framöver.

Elpriserna väntas vara på ungefär samma låga nivå i år som förra året. Valfyllda vattenmagasin talar för att priset kan hållas nere. Priserna på tjänster väntas öka ungefär i linje med inflationsmålet. Fortsatt stora hyreshöjningar bidrar däremot till att hålla uppe inflationen i år. Ändrad varukorg höjer inflationen med 2-3 tiondelar. Sammantaget blir inflationen enligt KPIF tillfälligt högre än inflationsmålet i år. Nästa år väntas inflationstakten åter vara i linje med inflationsmålet.

Inflationstakten enligt KPI, det mått som har en direkt påverkan på flera transfereringar och skatter, är fortsatt betydligt lägre än KPIF i år eftersom bolåneräntorna sänktes under 2024. Ränteförändringar påverkar KPI med viss eftersläpning eftersom det tar tid innan lån med längre löptid omförhandlas till högre räntenivåer. Av den anledningen väntas KPI bli lägre än KPIF även nästa år även om bolåneräntorna med längre löptider stiger något igen under 2025.

Tabell 4 Inflation, räntor och valutor

Procent

Inflation, räntor och valutor	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
KPIF ¹	7,7	6,0	1,9	2,4	1,9	2,0	2,0
KPI	8,4	8,5	2,8	0,6	1,4	2,1	2,0
Styrränta ² , värde vid årets slut	2,50	4,00	2,50	2,25	2,25	2,25	2,25
5-årig statsobligation ³	1,6	2,6	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4
10-årig statsobligation ³	1,5	2,5	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5
Statslåneräntan ³	1,4	2,5	2,1	2,3	2,4	2,5	2,5
EUR/SEK ³	10,6	11,5	11,4	11,3	11,2	11,2	11,2
USD/SEK ³	10,1	10,6	10,6	10,8	10,7	10,6	10,5

¹KPI med fast ränta.²Procent.³Årsgenomsnitt

Källa: SCB och ESV

Riksbanken behåller styrräntan på nuvarande nivå

Med en betydligt lägre inflation kunde flera centralbanker börja sänka styrräntorna förra året. Riksbanken sänkte styrräntan från 4 procent ner till 2,5 procent och ytterligare 25 punkter i januari i år. Riksbanken bedöms nu ha sänkt klart. Även om inflationen steg oväntat i början av 2025 tror vi att ökningen är tillfällig och att Riksbanken behåller styrräntan på nuvarande nivå.

Både i euroområdet och i USA har inflationen fortsatt vara något högre än inflationsmålet och styrräntorna har också sänkts i en långsammare takt än i Sverige. I euroområdet är det framför allt tjänstepriserna som hållit uppe prisökningstakten. Inflationen väntas bli lägre under året och den Europeiska centralbanken (ECB) kan därmed fortsätta sänka styrräntan under våren. I USA har tillväxten i ekonomin hittills visat motståndskraft och arbetsmarknaden är fortfarande stark, även om den har kylts av något. Tillsammans med en långsam inflationsnedgång bidrar det till att den amerikanska centralbanken Federal Reserve (Fed) behåller styrräntan på nuvarande nivå de kommande månaderna. Inflationen bedöms närma sig centralbankens mål under senare delen av året och då kan Fed fortsätta räntesänkningarna. Sänkningarna väntas fortsätta även under 2026.

De långa marknadsräntorna sjönk tillbaka under stora delar av förra året i takt med att styrräntorna sänktes, men de senaste månaderna har de långa räntorna stigit igen. Framför allt i USA, i samband med förväntningar om långsammare räntesänkningstakt. Långräntorna väntas sjunka tillbaka i takt med att Fed fortsätter sänka styrräntan. Även de svenska och tyska långräntorna har stigit och vi förväntar oss att de kommer röra sig kring dagens nivåer men med något högre svenska långräntor, eftersom vi förväntar oss att skillnaden mellan korta och långa räntor ska stiga ytterligare.

Den svenska kronan har de senaste åren försvagats kraftigt mot både euron och den amerikanska dollarn, men under början av 2025 har växelkursen stärkts igen. Kronan är nu starkare mot både euron och dollarn än ett genomsnitt för de tre senaste åren. Vi antar dock att kursen på sikt når ett treårigt medelvärde. I vår prognos är därför kronan svagare än dagens nivå mot både euron och dollarn.

Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget

Den offentliga sektorns skatteintäkter dämpas fortfarande av lågkonjunkturen. Även skattesänkningar bidrar till att hålla tillbaka utvecklingen i år. Nästa år tilltar aktiviteten i ekonomin och intäkterna växer betydligt mer, samtidigt som hittills beslutade skattesänkningar är små. Ökningstakten går sedan ner något mot slutet av prognosperioden när konjunkturen närmar sig ett normalläge.

Dämpad ökning av skatteintäkterna till följd av lågkonjunkturen i år, men nästa år tar ökningen fart

Sammantaget utvecklas de totala skatteintäkterna något svagare än förra året. I år fortsätter den offentliga sektorns skatteintäkter⁵ att dämpas av lågkonjunkturen, men BNP-tillväxten och skattebaserna börjar ta mer fart under året. En svag utveckling på arbetsmarknaden i kombination med skattesänkningar gör att skatt på arbete ökar långsammare i år än förra året. Även intäkterna från skatt på kapital ökar mindre i år efter en stark ökning 2024. Intäkterna från mervärdesskatten, som i princip varit oförändrade de två senaste åren, går i motsatt riktning och ökar mer än förra året när konsumtionen och bostadsinvesteringarna vänder upp.

Tabell 5 Utveckling av skatteintäkterna

Nivå 2022 och förändring mellan år, miljarder kronor

Utveckling av skatteintäkterna	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 401	73	50	46	85	84	75
Skatt på kapital	366	-9	42	14	29	20	14
Skatt på konsumtion	701	-1	13	21	33	31	28
Övriga skatter	9	0	0	0	1	6	0
Totala skatteintäkter	2 476	63	105	81	148	142	117
Totala skatteintäkter inkl. flaskhalsintäkter	2 493	72	79	81	148	142	117
<i>Exklusive regeländringar</i>	-	51	103	107	152	138	117
Regeländringar	-	13	2	-26	-4	4	0

Anm. Exklusive regeländringar är lika med årlig utveckling av skatteintäkter exklusive den statiska effekt som diskretionära regeländringar har på skatteintäkterna det år som regeländringen införs.

Källa: ESV

Nästa år ökar intäkterna betydligt mer än i år. Återhämtningen i ekonomin innebär att bland annat intäkterna från mervärdesskatt och skatt på arbete ökar starkt.

Lönesumman ökar mer, vilket drivs av att antalet arbetade timmar ökar mer efter två svagare år. Även intäkterna från skatt på kapital ökar mer igen nästa år. Samtidigt är skattesänkningarna små. Efter återhämtningen i ekonomin 2026 närmar sig konjunkturen ett normalläge och då ökar skatteintäkterna lite långsammare.

Åtgärderna i budgetpropositionen 2025 sänker skatteintäkterna med sammanlagt 25 miljarder kronor i år och med ytterligare 2 miljarder kronor 2026. Det utökade jobbskatteavdraget har enskilt störst effekt, följt av en högre skattefri grundnivå för

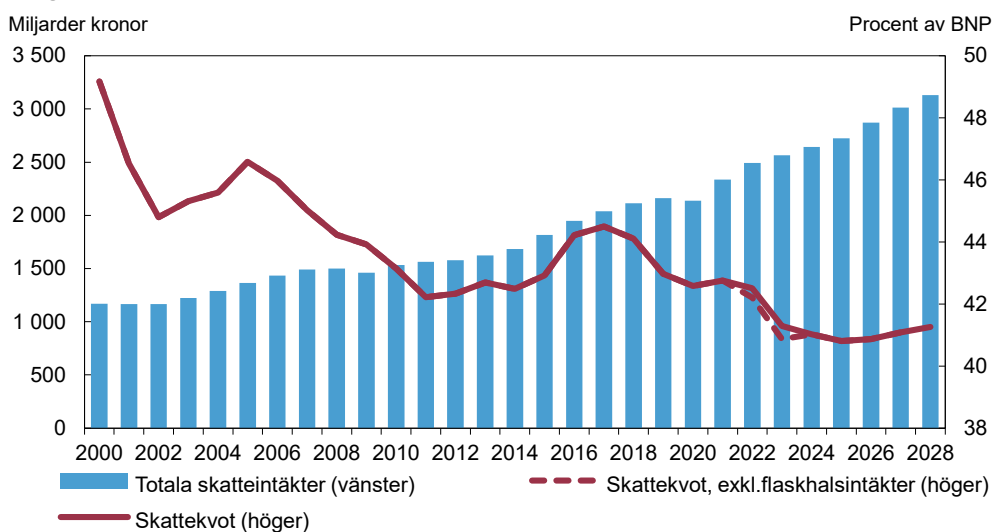
⁵ I det här avsnittet beskriver vi utvecklingen av skatteintäkterna exklusive de elstöd som betalades ut till hushåll och företag 2022 och 2023 och som bokfördes som flaskhalsintäkter, under skatt på energi och miljö, i såväl statens budget som i Nationalräkenskaperna. Det höjde intäkterna från punktskatterna med 17,6 miljarder kronor 2022 och med 26,2 miljarder kronor 2023. Därmed bidrar flaskhalsintäkterna till att dämpa utvecklingen av intäkterna 2024. Det finansiella sparandet påverkas inte eftersom elstödet finns även på utgiftssidan.

sparande i bland annat ISK. Avtrappandet av ränteavdrag för lån som saknar säkerhet höjer dock skatteintäkterna ungefär lika mycket som regeländringarna för ISK sänker dem. Skatten på bensin och diesel sänks i två steg och sänker skatteintäkterna med totalt 6 miljarder kronor 2026 när regeländringen får full effekt.

Skattekvoten på en historiskt låg nivå

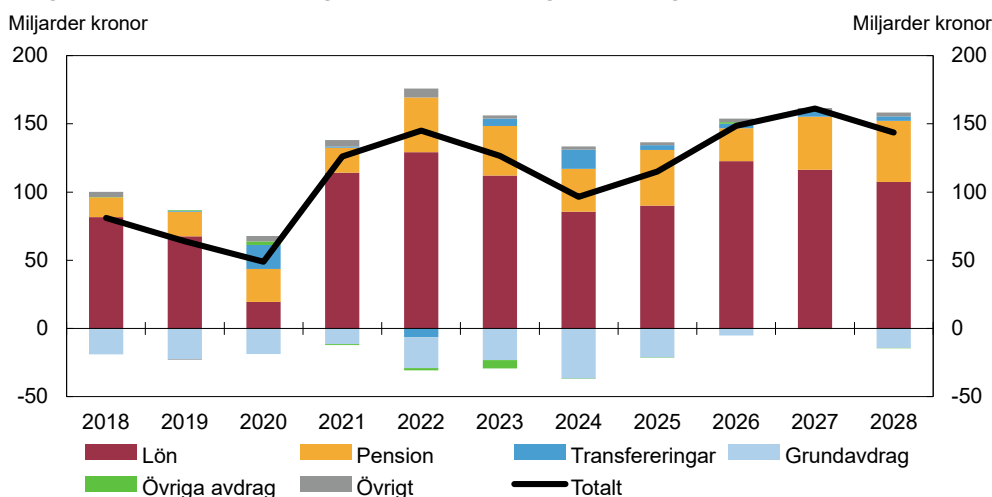
Även om skatteintäkterna ökar i absoluta tal så minskar skattekvoten, det vill säga de totala skatteintäkterna som andel av BNP. I år beräknas skattekvoten till 40,8 procent, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2024. Det beror framför allt på regeländringar, men även på att kapitalskatterna som andel av BNP minskar i år från en hög nivå. Skattekvoten ökar något mot slutet av prognosperioden men ligger på en historiskt låg nivå.

Diagram 2 Totala skatteintäkter och skattekvot

Skattesänkningar dämpar skatt på arbete i år, men från nästa år blir ökningen större

Skatt på arbete fortsätter att öka i år men i en något lägre takt än 2024. En fortsatt svag utveckling på arbetsmarknaden i kombination med skattesänkningar gör att skatt på arbete ökar långsammare i år än förra året. Skattesänkningarna omfattar förstärkt jobbskatteavdrag, förhöjt grundavdrag och en slopad avtrappning av dessa. Samtidigt har inflationen kommit ner på betydligt lägre nivåer, vilket innebär att grundavdraget, jobbskatteavdraget och skiktgränsen för statlig skatt inte räknas upp lika kraftigt som de närmast föregående åren. Det mildrar dämpningen av skatteintäkterna.

Diagram 3 Beskattningsbar inkomst¹, årlig utveckling

¹ Den inkomst från tjänst eller näringsverksamhet som återstår efter att allmänna avdrag, avdrag för allmänna egenavgifter och grundavdrag har gjorts.

Källa: Skatteverket och ESV

För direkt skatt på arbete ökar intäkterna långsammare i år än förra året på grund av skattesänkningar. Lönesumman, som är den största skattebasen, ökar lite mer i år än förra året. Även pensionerna ökar mer i år. Under både 2023 och 2024 var en återhållande effekt att grundavdraget ökade mycket, vilket innebar att den beskattningsbara inkomsten inte ökade i samma takt som den taxerade förvärvsinkomsten. Eftersom inflationen nu kommit ner är den återhållande effekten inte lika stor i år. Men grundavdraget ökar trots detta mycket i år till följd av beslut om höjning i budgetpropositionen för 2025. Sammantaget ökar den beskattningsbara inkomsten mer i år än förra året. Den kommunala skatten höjdes med i genomsnitt 3 öre i år vilket bidrar till att öka skatteintäkterna. Men ett utökat jobbskatteavdrag gör att direkt skatt på arbete ändå ökar långsammare än förra året.

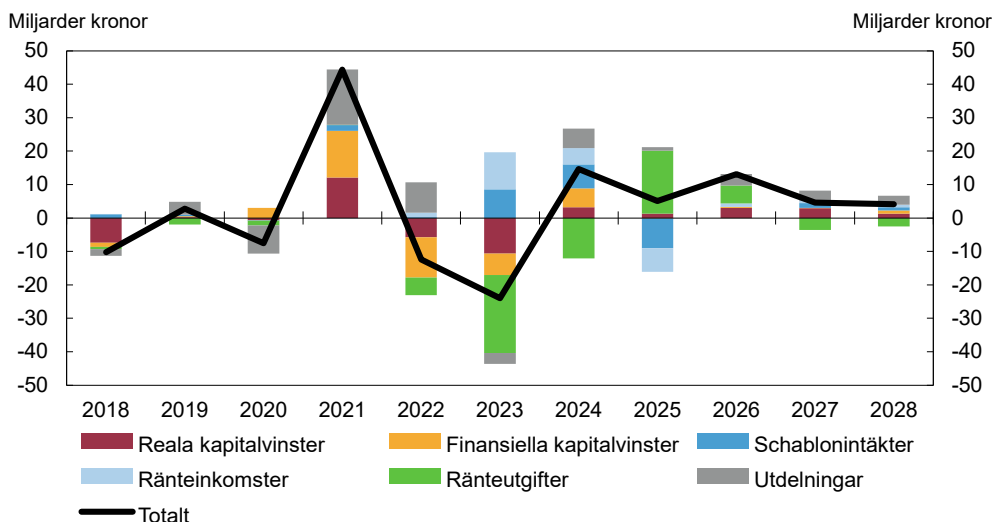
De indirekta skatterna växer långsamt i år. Det beror på att lönesumman och därmed arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt ökar långsamt. För 2026 är ökningstakten högre vilket främst förklaras av att lönesumman växer snabbare igen tack vare starkare efterfrågan på arbetsmarknaden. Under prognosens sista två år ökar lönesumman gradvis mindre då konjunkturen närmar sig ett normalläge.

Kapitalskatterna utvecklas svagare i år

Hushållens kapitalskatter beräknas öka med 5 miljarder kronor i år jämfört med 2024. Det beror främst på att hushållens ränteutgifter, och därmed ränteavdragen, blir lägre. Ränteavdragen minskar dels för att utlåningsräntorna beräknas falla, dels för att avdragsrätten för vissa lån tas bort.

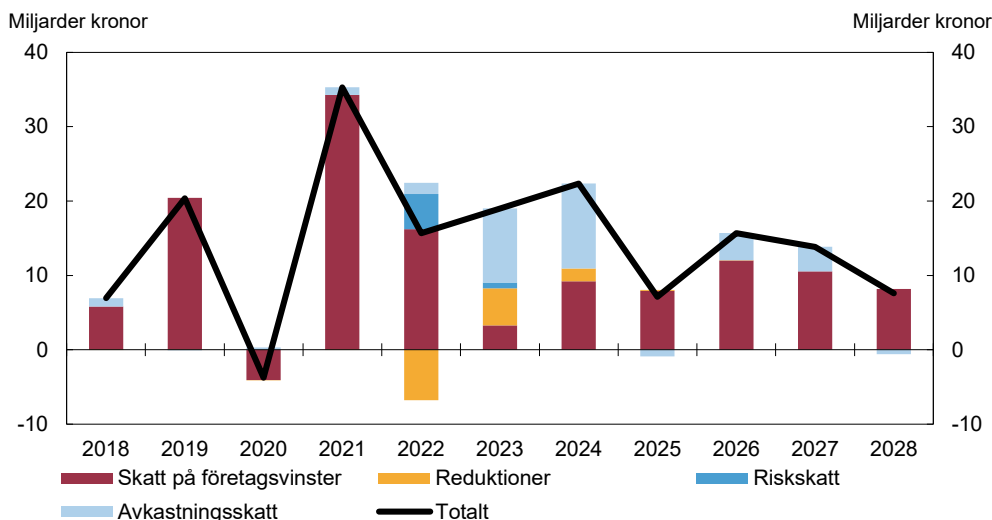
De fallande räntorna medför även lägre ränteinkomster och schablonintäkter. Schablonintäkterna beräknas därutöver minska ytterligare i år till följd av införandet av en skattefri grundnivå på investeringssparkonton.

Utdelningsinkomsterna ökade betydligt under 2024, vilket i huvudsak beror på högre utdelningar inom fåmansaktiebolag. Utdelningarna beräknas fortsätta att öka under hela prognosperioden.

Diagram 4 Årlig utveckling av hushållens kapitalskatter

Källa: Skatteverket och ESV

Bolagens kapitalskatter utvecklas svagt i år eftersom avkastningsskatten minskar. Skatten påverkas av statslåneräntan med ett års eftersläpning och statslåneräntan var i fjol lägre än 2023. Skatt på företagsvinster, exklusive reduktioner, ökar i takt med BNP i löpande priser i år. Nästa år ökar bolagens kapitalskatter lite snabbare igen. Skatt på företagsvinster ökar mer när aktiviteten i ekonomin tar ytterligare fart och avkastningsskatten ökar igen eftersom statslåneräntan i år väntas bli högre än i fjol.

Diagram 5 Intäkter från bolagens kapitalskatter, årlig utveckling

Källa: Skatteverket och ESV

Utvecklingen av momsintäkterna tilltar, medan regeländringar sänker punktskatterna

I år tilltar ökningen av intäkterna från mervärdesskatten då hushållens konsumtion växer snabbare och bostadsinvesteringarna ökar igen efter att ha minskat under de senaste två åren. Momsintäkterna från den offentliga sektorn ökar fortsatt starkt i år men till skillnad från i fjol, när staten stod för lejonparten av ökningen, är bidraget mer jämnt fördelat. Momsintäkterna från offentlig sektor påverkar dock inte det finansiella sparandet eftersom de är avdragsgilla.

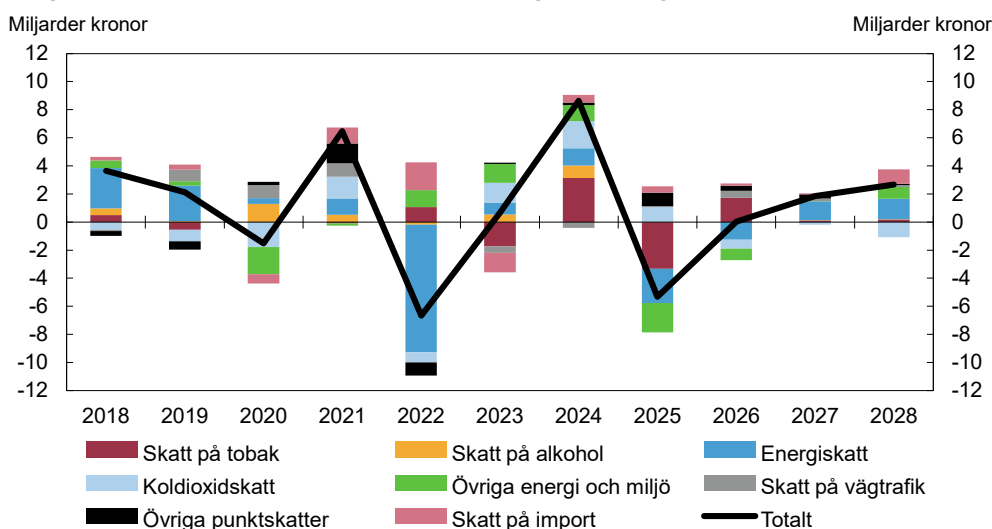
Nästa år förväntas utvecklingstakten för momsintäkterna tillta när hushållens konsumtion och bostadsinvesteringarna stärks ytterligare. Under prognoshorisontens

två avslutande år mattas ökningen av momsintäkterna av när tillväxttakten i ekonomin dämpas något jämfört med utvecklingen under 2026.

I år träder ett antal regeländringar i kraft som sänker punktskatterna. Energiskatten på bensin och diesel sänktes den 1 januari och kommer att sänkas ytterligare den 1 juli. Därutöver avskaffas skatten på flygresor den 1 juli vilket tillsammans med lägre intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter ger ett negativt bidrag från Övriga skatter på energi och miljö. Intäkterna från tobaksskatt beräknas minska i år till följd av bunkring i slutet av 2024, innan skattesatserna för vissa produkter höjdes.

Intäkterna från tobaksskatt förväntas sedan öka under 2026, vilket kompenserar för de minskande energi- och koldioxidskatterna och ger sammantaget en oförändrad nivå jämfört med 2025. Åren därefter beräknas punktskatterna öka, i huvudsak drivet av energiskatten.

Diagram 6 Punkt- och importskatter, årlig utveckling

Anm.: Exkl. elstöden, som registrerades som en flaskhalsintäkt år 2022 och 2023.

Källa: Skatteverket och ESV

Faktaruta Indexering av punktskatter

Vissa punktskatter är indexerade med konsumentprisindex, KPI. Detta innebär att skattesatsen för dessa skatter varje år (t) automatiskt räknas upp med KPI-utvecklingen mellan juni (t-2) och juni (t-1). Syftet med att KPI-indexera punktskatter är att dessa ska realvärdessäkras. Det vill säga att skattenivån, och därmed skattens styrande funktion, inte ska urholkas över tid.

Utöver detta tillämpas även för vissa punktskatter en förstärkt indexering, så kallad BNP-indexering. Detta innebär att 2 procentenheter adderas till den KPI-utveckling som beskrevs i stycket ovan. Syftet med att även BNP-indexera punktskatter är att miljöskadlig konsumtion kan väntas öka i takt med att ekonomin växer. Om det finns en koppling mellan konsumtion och BNP-utveckling minskar miljöskattens styrande funktion om inte skattenivån även beaktar genomsnittlig BNP-utveckling.

Riksdagen kan besluta att indexeringen för en eller flera punktskatter under ett enskilt år, delar av ett år eller flera år ska utgå. Detta är något som har skett vid flertalet tillfällen, till exempel har riksdagen genom olika beslut låtit den förstärkta indexeringen av drivmedelsskatterna vara pausad sedan halvårsskiftet 2019.

För följande punktskatter ingår i normalfallet ett indexeringsförfarande för fastställande av skattesatser i lagstiftningen: energiskatt, koldioxidskatt, skatt på naturgrus, skatt på avfall, kemikalieskatt och skatt på flygresor. De punktskatter som i normalfallet har ett förstärkt indexförfarande är energi- och koldioxidskatt på drivmedel. Från 2024 till 2026 görs avsteg från indexeringen, vilket framför allt påverkar intäkterna från energiskatt på bensin och diesel.

Inkomsterna på statens budget fortsätter att öka

Statens skatteinkomster ökar mer än skatteintäkterna i år, eftersom periodiseringarna blir positiva i stället för kraftigt negativa som förra året. Nästa år ökar statens skatteinkomster något mindre än statens skatteintäkter eftersom periodiseringarna då blir svagt negativa igen. Att periodiseringarna är mindre beror bland annat på att skillnaden mellan förskottet och den slutliga skatten som betalas via staten till kommunsektorn beräknas bli mindre än 2023 och 2024.

De övriga inkomsterna blir mindre negativa i år än förra året, vilket medför att statens totala inkomster ökar mer än skatteinkomsterna. Det beror främst på högre bidrag från EU då Sverige förväntas få den första inbetalningen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens.⁶ Även utdelningarna från statens aktier blir högre, främst beroende på en extra utdelning från Apoteket AB. Det motverkas av att statens försäljningsinkomster blir något lägre än i fjol. Nästa år blir övriga inkomster betydligt mer negativa än i år, främst till följd av lägre bidrag från EU.

Tabell 6 Statens skatteinkomster och totala inkomster

Miljoner kronor

Utveckling av skatteintäkter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Statens skatteintäkter	1 292	1 326	1 357	1 383	1 466	1 538	1 591
Periodiseringar	16	-8	-25	1	-1	9	6
Statens skatteinkomster	1 308	1 318	1 331	1 383	1 465	1 547	1 597
Övriga inkomster	-22	-75	-59	-34	-62	-78	-81
Totala inkomster	1 286	1 243	1 273	1 350	1 403	1 469	1 516

Källa: Skatteverket och ESV

Faktaruta Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget

Skillnaden mellan skatteintäkter och skatteinkomster är att intäkter ska redovisas på det år som de avser, oavsett när de betalats in. Man säger att de är periodiserade. Skatteinkomster däremot avser skatt som betalas in under ett kalenderår, de är alltså kassamässiga. Periodiseringen av skatter underlättar analysen av hur utvecklingen i ekonomin och regeländringar m.m. påverkar skatteintäkterna, men medför att utfallet fastställs först i april två år efter inkomståret. År 2023 är därför fortfarande ett prognosår.

I det finansiella sparandet redovisas den offentliga sektorns skatteintäkter, dvs. såväl statens som kommunsektorns skatteintäkter samt ålderspensionssystemet. I budgetsaldot redovisas i stället enbart statens skatteinkomster.

⁶ I december 2024 skickade regeringen en första betalningsansökan till EU. Ansökan omfattar framför allt åtgärder som genomfördes 2020–2022 och uppgick till knappt 19 miljarder kronor.

Inkomsterna på statens budget består av statens skatteinkomster och övriga inkomster. De övriga inkomsterna består till största delen av avräkningar som görs för att kompensera statliga myndigheter, kommuner och regioner för inbetald mervärdesskatt. Övriga inkomster är därmed negativa de flesta år och statens skatteintäkter, där all mervärdesskatt ingår, är därför i regel större än statens totala inkomster. I övriga inkomster ingår även bl.a. inkomster av statens verksamhet, statliga pensionsavgifter, bidrag från EU samt försäljningsinkomster.

Utgifter

I år ökar de takbegränsade utgifterna mycket, bland annat till följd av utgiftsökningarna i budgetpropositionen för 2025. Fortsatta tillskott till försvaret står för de största ökningarna. De totala utgifterna ökar mindre än de takbegränsade utgifterna i år, bland annat eftersom de var tillfälligt höga förra året till följd av kapitaltillskottet till Riksbanken. Både de totala utgifterna och de takbegränsade utgifterna fortsätter att öka något hela prognosperioden.

Stora utgiftsökningar inom försvaret bidrar till att de takbegränsade utgifterna ökar mycket i år

De takbegränsade utgifterna⁷ ökar med 79 miljarder kronor i år, vilket är en relativt stor ökning historiskt sett. Ökningen beror bland annat på de utgiftsökningar som beslutats för 2025. Fortsatta satsningar inom Försvaret och samhällets krisberedskap inklusive militärt stöd till Ukraina svarar för drygt 40 procent av utgiftsökningen. Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget⁸ står för en knapp fjärdedel och ökningen beror till största del på höjt inkomstindex. Utgifterna för Kommunikationer ökar mycket och det är stora infrastrukturprojekt, främst inom väg och järnväg, som driver kostnadsutvecklingen. Även utgifterna inom Rättsväsendet fortsätter att öka då ytterligare medel tillförs för att stärka rättskedjan.

Myndigheternas förvaltningsanslag ökar mycket i år till följd av den höga inflationen 2023 eftersom anslagen skrivs fram med pris- och löneutvecklingen i ekonomin med två års eftersläpning.

Utgifterna stiger också för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, där sjukpenningen står för den största ökningen. Det förklaras främst av högre ersättningsnivåer till följd av högre löner. Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen ökar i år vilket främst beror på ökad EU-budget men även en högre eurokurs i slutet av 2024 jämfört med 2023 påverkar. Sveriges bidrag för innevarande år påverkas av eurokursen i slutet av året innan. Även utgifterna för Utbildning och universitetsforskning samt Studiestöd blir större i år, då bland annat utgifterna för Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet samt Omställningsstudiestödet ökar.

Det finns även utgiftsområden som minskar. Utgifterna för Näringsliv blir lägre efter att ha varit tillfälligt höga förra året då kapitalinsatser till SAS betalades ut. Utgifterna inom Internationellt bistånd minskar. Biståndsramen i budgeten är densamma som förra året, men kostnader inom andra utgiftsområden som räknas som bistånd ökar i år och därmed minskar utgifterna för Internationellt bistånd. Utgifterna för Skatt, tull och exekution blir lägre, vilket beror på de tillfälliga utbetalningarna som gjordes förra året på anslaget Kompensation förhöjt grundavdrag födda 1957. Utgifterna inom Klimat, miljö och natur blir lägre, främst på grund av att Klimatbonusen har tagits bort. De sista bidragen för den betalades ut under 2024.

⁷ Utgiftsområden (exklusive UO26) i och Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

⁸ För information om ålderspensionssystemet, se avsnittet Finansiellt sparande och budgetsaldo.

Mindre ökning av de takbegränsade utgifterna kommande år

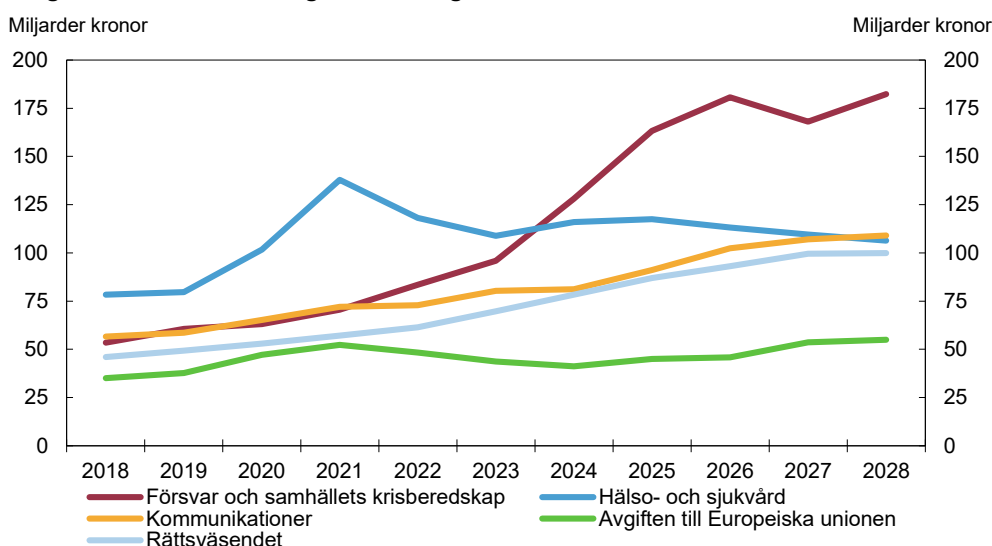
Nästa år ökar de takbegränsade utgifterna med 38 miljarder kronor.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget står för ungefär en fjärdedel av ökningen. Försvarsutgifterna står för nära hälften av utgiftsökningarna, men jämfört med i år blir ökningen klart mindre. Fortsatta satsningar på rättsväsende och kommunikationer bidrar också till utgiftsökningen.

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg samt Ekonomisk trygghet vid ålderdom minskar nästa år. Detta beror bland annat på lägre utgifter för Bidrag till folkhälsa och sjukvård samt lägre utgifter för garantipensionen.

Åren 2027 och 2028 ökar utgifterna mindre än 2025 och 2026. Ålderspensionssystemet står för den största ökningen dessa år. Utgifterna inom försvaret minskar 2027 vilket förklaras av att anslaget om stöd till Ukraina upphör. Andra anslag till försvaret fortsätter däremot att öka relativt mycket både 2027 och 2028. Flera utgiftsområden ökar måttligt eller minskar 2027 och 2028. ESV:s prognosmetod innebär att utgifterna i slutet av prognosperioden vanligtvis ökar svagt och minskar något som andel av BNP, eftersom det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver den som regeringen aviserat eller föreslagit i propositioner.⁹

Diagram 7 Utveckling av vissa utgiftsområden

Källa: ESV

De totala utgifterna ökar betydligt mindre än de takbegränsade utgifterna i år

I de totala utgifterna ingår, till skillnad från de takbegränsade utgifterna, alla utgiftsområden, dvs. även statskuldräntorna. Riksgäldens nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost¹⁰ ingår också men däremot inte Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

I år ökar de totala utgifterna med 29 miljarder kronor, vilket är en mindre ökning än för de takbegränsade utgifterna. Att ökningen är mindre för de totala utgifterna beror dels på att den stora ökningen inom Ålderspensionssystemet inte ingår, dels på att

⁹ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutin i början av rapporten.

¹⁰ Kassamässig korrigeringspost är en restpost på statens budget. Läs mer om den i Utfallet för statens budget 2023, sid 134 på esv.se.

både Kassamässig korrigerig, Riksgäldens nettoutlåning och Statsskuld räntor m.m. minskar. Förra året fick Riksbanken ett kapitaltillskott som redovisades på ett nytt anslag under utgiftsområdet för statsskuld räntor. Eftersom kapitaltillskottet var tillfälligt innebär det att de totala utgifterna för Statsskuld räntor m.m. minskar i år. De faktiska räntebetalningarna på statsskulden ökar däremot i år då Riksgälden betalar ut inflationskompensation i samband med att en realobligation förfaller.

Nästa år ökar de totala utgifterna med 46 miljarder kronor, varav Riksgäldens nettoutlåning ökar med 23 miljarder kronor. Det beror främst på att vi inte räknar med att det blir någon ytterligare ökning av inlåningen på Svenska kraftnäts konto, och på att Resolutionsreserven då väntas ha nått målnivån om 3 procent av de garanterade insättningarna och någon avgift därför inte behöver betalas in.

De totala utgifterna ökar långsammare efter 2026, främst 2027, av samma anledning som de takbegränsade utgifterna.

Faktaruta Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets nettoutlåning är en post på budgetens utgiftssida som har stor betydelse för budgetsaldot. Den utgörs av nettot av ut- och inbetalningar i Statens internbank, det vill säga nettoförändringen av alla lån och kontobehållningar under en viss period. Posten ligger utanför de 27 utgiftsområdena i statens budget och omfattas inte av utgiftstaket. Nettoutlåningen innehåller både löpande statliga betalningar och tillfälliga poster. De senare beslutas ofta med kort varsel och är därför svårprognostiserade. En ökad nettoutlåning kan bero på en ökad utlåning eller en minskad inlåning och tvärtom.

Riksgäldskontorets nettoutlåning påverkar budgetsaldot och statsskulden fullt ut med de kassamässiga beloppen.

De senaste åren har nettoutlåningen i hög grad påverkats av återbetalningen av Riksbankens lån i Riksgälden, samt av flaskhalsinkomster som har kommit in till Svenska kraftnäts konto i Riksgälden.

Andra poster som påverkar nettoutlåningen är bland annat studielån som finansieras med lån i Riksgäldskontoret, infrastrukturlån till Trafikverket samt resolutionsavgifter som betalas in av banker för att bygga upp en fond för att finansiera de åtgärder som staten kan behöva vidta för att stödja det finansiella systemet.

Utgiftskvoten sjunker hela prognosperioden

Utgiftskvoten, det vill säga de totala utgifterna som andel av BNP, blir 21,1 procent i år. Det är en liten minskning jämfört med föregående år.

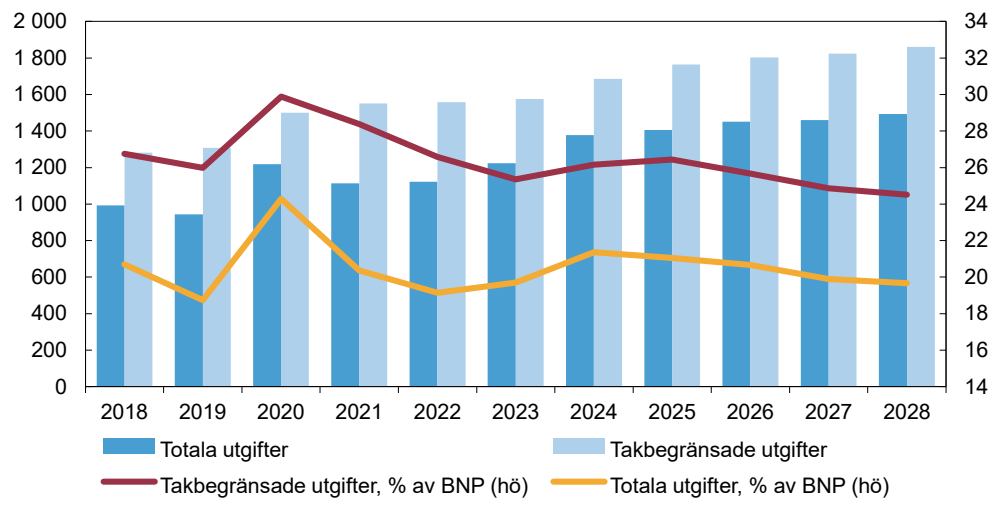
Utgiftskvoten för de takbegränsade utgifterna ökar i stället en aning, från 26,2 procent 2024 till 26,4 procent i år. Båda kvoterna sjunker de kommande åren, främst eftersom det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver det som är beslutat av riksdagen. Det innebär att det sker en automatisk budgetförstärkning¹¹.

¹¹ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutin i början av rapporten.

Diagram 8 Utgifter på statens budget

Miljarder kronor

Procent av BNP

Källa: ESV

Finansiellt sparande och budgetsaldo

Den offentliga sektorns finansiella sparande visar ett underskott på 51 miljarder konor i år, vilket till stor del förklaras av lågkonjunkturen. Underskottet är störst i staten. I kommunsektorn stärks sparandet betydligt i år men sektorn visar fortsatt underskott. Däremot väntas ett överskott i ålderspensionssystemet. Nästa år minskar underskottet i offentlig sektor till 15 miljarder kronor. Sparandet fortsätter sedan att stärkas och vänds till ett överskott 2027.

Underskottet i offentliga sektorns finansiella sparande krymper i år och nästa år

Den offentliga sektorns finansiella sparande stärks med drygt 40 miljarder kronor i år, till ett underskott på 51 miljarder kronor. Förbättringen beror främst på att underskottet i kommunsektorn blir mindre när utgifterna dämpas rejält. Även i staten förbättras sparandet av lägre utgiftsökningar. Ålderspensionssystemet bidrar med ett överskott i år som växer ytterligare nästa år.

Underskottet i offentlig sektor krymper även nästa år när framför allt sparandet i staten förbättras. Även om utgifterna ökar snabbare igen främst i kommunsektorn, ökar inkomsterna mer när aktiviteten i ekonomin tar fart. Åren därefter fortsätter sparandet att stärkas successivt då inkomsterna ökar i takt med BNP samtidigt som utgifterna ökar svagt, se metodrutan i början av rapporten.

Tabell 7 Finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor om inget annat anges

Offentliga sektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	2 874	2 954	3 055	3 152	3 301	3 458	3 586
<i>procent av BNP</i>	<i>49,0</i>	<i>47,6</i>	<i>47,4</i>	<i>47,2</i>	<i>47,0</i>	<i>47,1</i>	<i>47,3</i>
Totala utgifter	2 815	3 002	3 150	3 203	3 320	3 420	3 529
<i>procent av BNP</i>	<i>48,0</i>	<i>48,3</i>	<i>48,9</i>	<i>48,0</i>	<i>47,2</i>	<i>46,6</i>	<i>46,5</i>
Finansiellt sparande i offentlig sektor	59	-48	-94	-51	-19	37	57
<i>procent av BNP</i>	<i>1,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>-1,5</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,7</i>
Sparande i staten	21	-3	-66	-58	-30	25	54
Sparande i kommunsektorn	17	-60	-57	-23	-27	-30	-40
Sparande i ålderspensionssystemet	21	15	29	30	38	43	43

Källa: SCB och ESV

Sparandet i staten stärks successivt men det blir underskott både 2025 och 2026

Underskottet i det finansiella sparandet i staten minskar från 66 miljarder kronor till 58 miljarder kronor i år. Det beror på att utgifterna ökar mindre än inkomsterna och betydligt långsammare än förra året. Det förklaras till stor del av att utgifterna var tillfälligt höga 2024 till följd av kapitaltillskottet till Riksbanken. Men andra utgifter ökar också mindre i år än förra året. Utgifterna inom bland annat arbetsmarknadsområdet, hälsovård, sjukvård och omsorg samt ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökar betydligt mindre och internationellt bistånd samt allmänna bidrag till kommunerna minskar. Inkomsterna ökar också

mindre än de gjorde förra året. Det förklaras främst av skattesänkningar, mindre ökning av hushållens kapitalskatter samt att avkastningsskatten sjunker efter att ha ökat mycket två år i rad.

Nästa år stärks sparandet ytterligare. Skatteintäkterna ökar då betydligt snabbare än i år när aktiviteten i ekonomin tar mer fart. Utgifterna för alla utgiftsområden på statens budget ökar samtidigt långsammare, främst eftersom det inte finns någon budget för 2026 än. Utgifterna inom försvaret inklusive bistånd till Ukraina fortsätter att öka relativt mycket, men bara hälften så mycket som 2024 och 2025. Samtidigt minskar vissa utgifter, exempelvis utgifterna för hälsovård, sjukvård och omsorg. I det finansiella sparandet ökar utgifterna, exklusive det tillfälliga kapitaltillskottet till Riksbanken 2024, ändå mer. Det beror på att några andra utgifter ökar mer än i år.

Åren 2027 och 2028 stärks sparandet då inkomsterna ökar ungefär i takt med BNP samtidigt som utgifterna ökar svagt i vår prognos. Dels upphör vissa tillfälliga åtgärder, dels finns det inte någon budget för de åren. Se metodrutan i början av rapporten.

Tabell 8 Inkomster och utgifter i staten

Miljarder kronor

Statens finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	1 533	1 541	1 582	1 616	1 698	1 776	1 835
<i>förändring i inkomster</i>	<i>127</i>	<i>9</i>	<i>41</i>	<i>34</i>	<i>82</i>	<i>78</i>	<i>59</i>
Skatter och sociala avgifter	1 308	1 327	1 359	1 383	1 466	1 538	1 591
Kapitalinkomster	50	31	34	32	32	33	32
Övriga inkomster	175	183	190	202	200	206	212
Totala utgifter	1 512	1 544	1 649	1 675	1 728	1 752	1 781
<i>förändring i utgifter</i>	<i>70</i>	<i>32</i>	<i>104</i>	<i>26</i>	<i>53</i>	<i>24</i>	<i>30</i>
Transfereringar och subventioner	929	921	986	988	997	984	1 000
Konsumtion	395	426	451	475	499	517	519
Investeringar	151	162	172	186	199	210	221
Övriga utgifter	38	35	39	25	34	40	42
Finansiellt sparande	21	-3	-66	-58	-30	25	54

Källa: SCB och ESV

Budgetsaldot visar lika stort underskott som det finansiella sparandet i år

Både det finansiella sparandet och budgetsaldot, som är två olika mått på sparandet i staten, visar ett underskott i år och nästa år. Skillnaderna mellan statens finansiella sparande och saldoto på statens budget beror på olika avgränsningar i saldobegreppen, men även på olika sätt att periodisera inkomster och utgifter. I statens budget registreras inkomster och utgifter kassamässigt, det vill säga den period när in- eller utbetalningarna sker. I det finansiella sparandet registreras inkomsterna och utgifterna den period som in- eller utbetalningen avser. Sammantaget medför nettot av alla broposter att underskottet i det finansiella sparandet är ungefär lika stort som i budgetsaldot i år. Nästa år blir underskottet i budgetsaldot 16 miljarder kronor större än i sparandet.

I år blir skillnaden mellan måtten liten då periodiseringar av skatter och statskultsräntor blir ungefär lika stora som effekten av olika avgränsningar. I år försvagar periodiseringarna budgetsaldot. Samtidigt stärker avgränsningarna budgetsaldot ungefär lika mycket då inbetalningarna från EU ökar till följd av att

Sverige väntas få de första inbetalningarna från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Dessa inbetalningar påverkar däremot inte sparandet.

Nästa år blir skillnaden mellan måtten större. Budgetsaldo blir då svagare än sparandet, bland annat till följd av att inbetalningarna från EU blir mindre samtidigt som periodiseringar stärker saldot i mindre grad än i år.

Tabell 9 Statens budget i sammandrag samt bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo

Miljarder kronor

Bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	21	-3	-66	-58	-30	25	54
Avgränsningar	108	26	-15	24	-6	-16	-17
Periodiseringar	25	-9	-26	-23	-14	-1	-14
Övrigt	10	5	3	1	1	1	1
Budgetsaldo	164	19	-104	-56	-49	9	24
Totala inkomster	1 286	1 243	1 273	1 350	1 403	1 469	1 516
Skatteintäkter	1 292	1 326	1 357	1 383	1 466	1 538	1 591
Periodiseringar	16	-8	-25	1	-1	9	6
Skatteinkomster	1 308	1 318	1 331	1 383	1 465	1 547	1 597
Övriga inkomster	-22	-75	-59	-34	-62	-78	-81
Totala utgifter	1 123	1 224	1 377	1 406	1 452	1 460	1 493
Utgiftsområden exklusive räntor	1 211	1 214	1 319	1 380	1 409	1 414	1 431
Statsskuldräntor	27	32	45	30	26	26	37
Kassamässig korrigerig	-5	-10	14	0	-2	0	0
Riksgäldens nettoutlåning	-111	-11	-2	-5	18	20	24

Källa: SCB och ESV

Kommunsektorns sparande stärks i år men underskotten består

I år dämpas inkomstökningen i kommunsektorn då statsbidragen inte längre bidrar till att öka inkomsterna samtidigt som skatteintäkterna fortsätter utvecklas långsamt. Trots det stärks sparandet då utgifterna växer långsammare än inkomsterna. Det är framför allt konsumtionsutgifterna som utvecklas svagare än på länge då kostnaderna för kommunernas pensioner minskar i år efter två år med höga pensionskostnader. Dessutom tvingas framför allt regionerna dra ner på konsumtionsutgifterna för att nå ett resultat i balans. Tillsammans gör det att kommunernas finansiella sparande stärks och underskottet blir betydligt lägre än i fjol även om underskotten är fortsatt stora.

Nästa år blir underskottet i sektorn ungefär lika stort som i år. Skatteinkomsterna utvecklas snabbare än i år, men statsbidragen minskar när tillfälliga bidrag upphör vilket håller nere inkomstökningen. Utgifterna ökar samtidigt snabbare igen när konsumtionsutgifterna växer i en mer normal takt. Åren därefter väntas underskottet i kommunsektorn bestå.

Efter ett svagt resultat förra året blir resultatet i kommunsektorn som helhet starkare i år. Det förklaras främst av att de samlade regionernas resultat går från att vara negativt förra året till att bli positivt i år. Lägre pensionskostnader bidrar till ett bättre resultat för både regioner och kommuner. De två senaste åren har resultatutjämningsreserven till viss del använts för att upprätthålla konsumtionen och undvika kortsiktiga neddragningar. Vi bedömer att resultatutjämningsreserven inte utnyttjas i år.

Tabell 10 Inkomster och utgifter i kommunsektorn

Miljarder kronor

Kommunsektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inkomster	1 360	1 418	1 486	1 529	1 570	1 622	1 671
<i>Förändring inkomster</i>	56	58	68	43	41	52	48
Skatter och avgifter	874	915	951	991	1 039	1 093	1 140
Statsbidrag ¹	275	262	287	286	275	267	261
Övriga inkomster	212	240	247	252	256	262	269
Utgifter	1 343	1 478	1 543	1 552	1 597	1 652	1 711
<i>Förändring utgifter</i>	67	135	66	9	45	55	58
Konsumtion	1 099	1 197	1 242	1 247	1 287	1 336	1 388
Investeringar	147	165	176	182	187	192	197
Övriga utgifter	97	115	125	123	124	124	125
Finansiellt sparande	17	-60	-57	-23	-27	-30	-40
Resultat	43	13	6	31	28	26	17

¹Statsbidrag enligt NR exklusive moms och inklusive kapitaltransfereringar.

Källa: SCB och ESV

Överskott i ålderspensionssystemets finansiella sparande under hela prognosperioden

I år fortsätter sparandet i ålderspensionssystemet att stärkas något efter en kraftig förstärkning av sparandet förra året. Det förklaras i sin helhet av högre kapitalinkomster. Pensionsutbetalningarna ökar däremot betydligt snabbare i år jämfört med förra året till följd av att ökningstakten i inkomstindex växlar upp. Samtidigt ökar avgiftsinkomsterna långsammare än förra året och långsammare än pensionsutbetalningarna i år.

Nästa år ökar avgiftsinkomsterna något snabbare än i år, men tar framför allt fart 2027. Lönesumman ökar i snabbare takt redan nästa år. Inkomsterna från avgifter följer lönesumman i ekonomin, även om samvariationen inte är perfekt år för år. Detta eftersom det kan vara eftersläpningar i utbetalningar av avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet.¹² Samtidigt som avgiftsinkomsterna ökar snabbare nästa år, ökar pensionsutbetalningarna långsammare igen då ökningen av inkomstindex växlar ner. Både 2026 och 2027 ökar pensionsutbetalningarna långsammare än avgiftsinkomsterna vilket gör att avgiftsnettot blir mindre negativt båda åren. Det blir ändå överskott i ålderspensionssystemets finansiella sparande eftersom kapitalinkomsterna är högre än avgiftsnettot under hela prognosperioden.

Tabell 11 Inkomster och utgifter i ålderspensionssystemet

Miljarder kronor

Offentliga sektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Avgiftsinkomster	329	341	358	370	384	402	419
Pensionsutbetalningar	345	358	364	382	391	408	426
Avgiftsnetto	-16	-17	-6	-12	-8	-5	-7
Kapitalinkomster, netto	43	38	41	48	52	54	57
Förvaltningsutgifter m.m.	-6	-6	-6	-6	-6	-7	-7
Finansiellt sparande	21	15	29	30	38	43	43

Källa: SCB och ESV

¹² De allmänna pensionsavgifterna som ingår i avgiftsinkomsterna hanteras numera kassamässigt istället för periodiserat, till följd av ändrade redovisningsprinciper i nationalräkenskaperna (NR).

Den offentliga skulden

Underskott i både staten och kommunsektorn innebär att Maastrichtskulden stiger till 34 procent av BNP i år. Nästa år fortsätter skulden att stiga, men en högre tillväxt i ekonomin innebär att den då sjunker i förhållande till BNP. Även den konsoliderade statsskulden stiger i nivå, både i år och nästa år, men är i princip oförändrad strax under 17 procent i relation till BNP. Därefter sjunker statsskulden som andel av BNP under resten av prognosperioden.

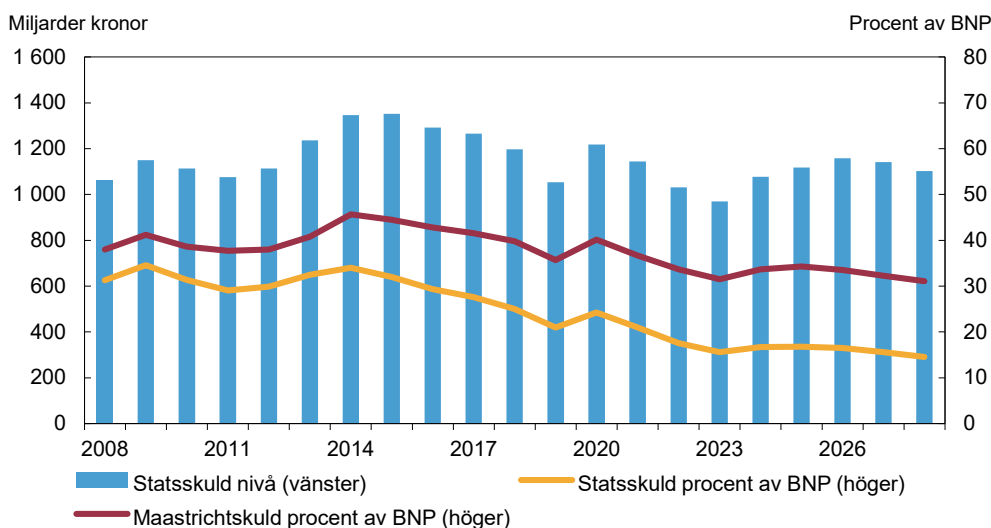
Maastrichtskulden stiger, men är fortsatt låg

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) stiger i år. Det beror främst på att den svaga konjunkturen i kombination med åtgärder i budgetpropositionen för 2025 gör att skatteintäkterna växer långsamt samtidigt som utgifterna ökar relativt snabbt. Nästa år stiger skulden ytterligare, men ökningstakten avtar då konjunkturen återhämtar sig och utgifterna ökar långsamt eftersom vi inte räknar med någon ny finanspolitik utöver den som är beslutad eller aviserad. Mot slutet av prognosperioden sjunker skulden igen.

Skuldkvoten, det vill säga skulden i relation till BNP, stiger i år. Nästa år börjar den åter att sjunka och fortsätter sedan att sjunka under resten av prognosperioden. Även om kvoten ökar något i år så är Sveriges skuldkvot fortfarande betydligt lägre än genomsnittet bland EU-länderna¹³ och under nivån för skuldankaret.

Statens del av skuldkvoten har minskat trendmässigt under den senaste tioårsperioden, men beräknas ha stigit förra året och stiger ytterligare något i år, för att åter sjunka under resten av prognosåren. Kommunernas skuldkvot har i stället ökat de senaste åren. Den fortsätter att stiga även i år, men blir sedan relativt oförändrad under resterande prognosår.

Diagram 9 Statsskuld och Maastrichtskuld

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

¹³ Den genomsnittliga skuldkvoten inom EU27 var 80,8 procent i slutet av 2023 enligt Eurostat.

Statsskulden stiger i år och nästa år

Nivån på den konsoliderade statsskulden stiger i år och nästa år. I förhållande till BNP blir skulden däremot i det närmaste oförändrad strax under 17 procent 2024–2026. Såväl skulden som skuldkvoten är fortfarande historiskt låga. Man måste gå tillbaka ända till 1960-talet för att hitta lika låga nivåer på skuldkvoten.

Tabell 12 Statsskuldens förändring och nivå

Miljarder kronor om inget annat anges

Statsskuldens förändring och nivå	2024	2025	2026	2027	2028
Statsskuldens förändring	107	41	40	-16	-40
varav budgetsaldot (omvänt tecken)	104	56	49	-9	-24
varav orealiserade valutakursdifferenser	2	1	-1	0	0
varav Riksgäldens förvaltningstillgångar	-16	-1	0	0	0
varav övriga skulddispositioner. m.m.	16	-15	-8	-7	-16
Konsoliderad statsskuld vid årets slut	1 077	1118	1 157	1 141	1 102
<i>procent av BNP</i>	<i>16,7</i>	<i>16,7</i>	<i>16,5</i>	<i>15,6</i>	<i>14,5</i>

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Skuldkvoten steg förra året, men blir i princip oförändrad i år. BNP-tillväxten i löpande priser och skulddispositioner sänker kvoten, medan budgetsaldot bidrar till att höja den till följd av ett beräknat underskott i statsbudgeten. Nästa år sjunker skuldkvoten marginellt då underskottet i statsbudgeten blir lägre, samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ökar. I slutet av prognosperioden sjunker skuldkvoten snabbare då statsbudgeten vänder till överskott samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ligger kvar på ungefär samma nivå. De prognostiserade överskotten för 2027 och 2028 beror dock till stor del på ESV:s prognosmetod där vi inte gör några antaganden om ny finanspolitik.

Tabell 13 Dekomponering av statsskuldkvotens förändring

Procentenheter

Skuldkvotens förändring	2024	2025	2026	2027	2028
Skuldkvotens förändring	1,1	0,0	-0,3	-0,9	-1,0
varav bidrag från BNP-tillväxten	-0,6	-0,6	-0,8	-0,7	-0,5
varav bidrag från budgetsaldot	1,6	0,8	0,7	-0,1	-0,3
varav bidrag från skulddispositioner m.m.	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Faktaruta Några olika skuldmått

Det finns flera olika sätt att mäta statlig eller offentlig skuldsättning. Nedan följer en kortfattad beskrivning av några vanligt förekommande mått.

Riksgälden redovisar den **okonsoliderade statsskulden**. Den består av alla Riksgäldens utestående skuldinstrument, oavsett vem som äger dem. Den visar alltså alla lån som Riksgälden tagit upp för statens räkning och kan, något förenklat, sägas vara summan av alla statens budgetsaldon genom tiderna.

Statsskulden bruttoredo visas, vilket innebär att skulder och tillgångar inom skuldförvaltningen redovisas var för sig. Riksgälden beräknar därför även den okonsoliderade skulden med avdrag för vissa finansiella tillgångar. Riksgälden kallar måttet **statens skuld inklusive vidareutlåning och förvaltningstillgångar**.

Några statliga myndigheter äger statspapper. I måttet **konsoliderad statsskuld** räknas dessa innehav bort¹⁴. Måttet ger en bättre bild av statens egentliga skuldsättning och används bland annat i budgetpropositionen, årsredovisning för staten och i ESV:s prognoser. Skillnaden mellan den konsoliderade och den okonsoliderade skulden består framför allt av Kärnavfallsfondens och Insättningsgarantifondens statspappersinnehav. Skillnaden (formellt kallad konsolideringsposten, eller elimineringsposten) var strax under 75 miljarder kronor, eller drygt 1 procent av BNP, i slutet av 2024. Konsolideringsposten redovisas av ESV.

Vid internationella jämförelser används ofta måttet **den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld**, även kallad **Maastrichtskulden**. I måttet ingår hela den offentliga sektorns skulder, dvs. förutom staten även kommuner, regioner och ålderspensionssystemet. Eventuella skulder inom eller mellan de olika delsektorerna räknas bort. Måttet baseras på villkor i Maastrichtfördraget och används bland annat i bedömningen av EU-medlemsländernas offentliga finanser. Det formella EU-kravet är att skulden inte får överstiga 60 procent av BNP. Nära hälften av medlemsländerna avvek dock från målet i slutet av 2023.

Maastrichtskulden ligger också till grund för det skuldankare som ingår i det finanspolitiska ramverket sedan 2019. Enligt skuldankaret ska Sveriges skuld vara 35 procent av BNP med ett toleransintervall på +/- 5 procent. Maastrichtskulden redovisas av SCB.

¹⁴ Riksbankens innehav av statspapper räknas däremot inte bort eftersom Riksbanken inte tillhör staten enligt nationalräkenskaperna.

De budgetpolitiska målen

Det strukturella sparandet är nära målnivån både 2025 och 2026. Maastrichtskulden ligger under skuldankaret alla år under prognosperioden. Kommunsektorns balanskravsresultat förbättras och det bedöms vara positivt under alla prognosår. Marginalen till utgiftstaket är stor alla år.

Strukturella sparandet är nära målnivån för överskottsmålet

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet justerat för påverkan från konjunkturen och engångseffekter, beräknas visa ett överskott på 0,1 procent av potentiell BNP i år. Det innebär att det ligger nära målnivån för överskottsmålet. Hela underskottet beror med andra ord på den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i. Nästa år försämras det strukturella sparandet något.

Tabell 14 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för överskottsmålet

Procent av BNP respektive procent av potentiell BNP

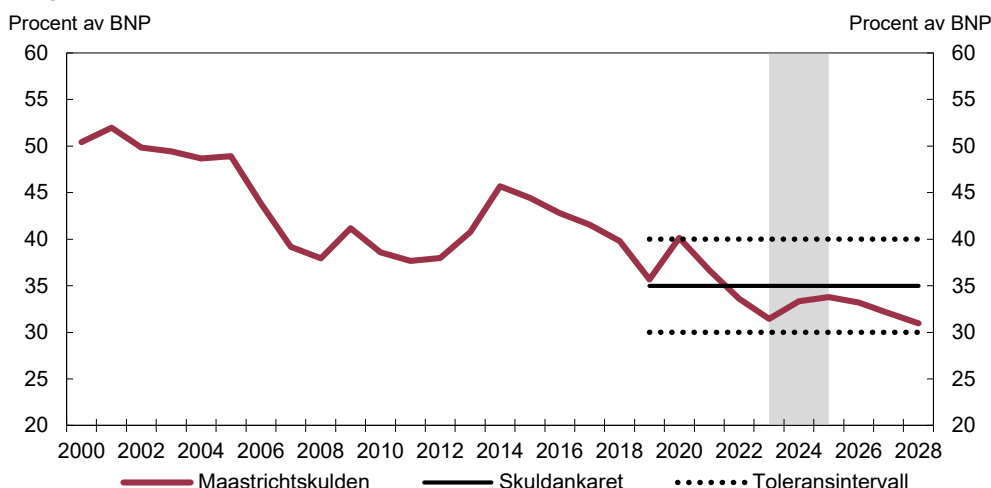
Finansiellt sparande och indikatorer för överskottsmålet	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	-0,1	1,0	-0,8	-1,5	-0,8	-0,3	0,5	0,7
Bakåtblickande åttaårsnitt, finansiellt sparande	-0,3	0,1	0,0	-0,3	-0,5	-0,6	-0,6	-0,1
Strukturellt sparande ¹	-1,3	0,4	0,3	0,1	0,1	0,0	0,6	0,7
BNP-gap	1,6	1,0	-1,0	-1,9	-1,4	-0,3	0,0	0,0

¹Procent av potentiell BNP

Källa: ESV

Det har slutits en bred politisk överenskommelse om att övergå från ett överskottsmål till ett balansmål¹⁵, som ska börja gälla från och med 2027. ESV anser att det är rimligt att ändra målet för sparandet i och med att Maastrichtskulden har kommit ner till en låg nivå. Den är låg både i ett historiskt och i ett internationellt perspektiv. ESV bedömer att ett balansmål är förenligt med det skuldankare på 35 procent av BNP, som partierna är överens om att behålla.

¹⁵ [Från överskottsmål till balansmål, SOU 2024:76.](#)

Diagram 10 Maastrichtskulden och skuldankaret

Anm.: De skuggade åren avser de år som skulden för närvarande utvärderas mot skuldankaret.

Källa: SCB och ESV

Stor marginal till utgiftstaket

ESV bedömer att marginalen till utgiftstaket (budgeteringsmarginalen) är stor samtliga prognosår. Som andel av BNP ligger utgiftstaket i snitt på 27,1 procent för prognosåren. Det är något lägre än genomsnittet på knappt 28 procent för åren 2010–2024.¹⁶

Tabell 15 Uppföljning av de takbegränsade utgifterna

Miljarder kronor om inget annat anges

Marginalen till utgiftstaket	2024	2025	2026	2027
Utgiftstak	1 747	1 856	1 894	1 938
<i>i procent av BNP</i>	27,1	27,8	27,0	26,4
Takbegränsade utgifter	1 686	1 765	1 803	1 824
<i>i procent av BNP</i>	26,2	26,4	25,7	24,9
Marginal till utgiftstaket	61	91	91	114
<i>i procent av utgiftstak</i>	3,5	4,9	4,8	5,9
Säkerhetsmarginal		19	28	39
<i>i procent av utgiftstak</i>		1,0	1,5	2,0
Kvarvarande marginal		72	62	75
<i>i procent av BNP</i>		1,1	0,9	1,0

Anm. Utgiftstaken för 2025–2027 är beslutade av riksdagen. Säkerhetsmarginalen är ESV:s rekommendation för hur stor marginal som behövs för att klara oväntade utgiftsökningar.

Källa: ESV

Kommunsektorn som helhet klarar balanskravet

Kommunsektorn som helhet klarar balanskravet i år. Det blir enklare att klara balanskravsresultatet i år då pensionskostnaderna, som varit höga under 2023 och 2024 till följd av den höga inflationen, minskar i år. Balanskravsresultatet för sektorn som helhet blir därmed betydligt högre än det varit de två senaste åren. Men många enskilda kommuner och regioner väntas ha negativa balanskravsresultat även i år till följd av snabbt stigande kostnader de senaste åren samtidigt som inkomsterna ökar

¹⁶ Åren 2020–2021 är inte medräknade i medelvärdet då procentsatsen för dessa år var tillfälligt höga på grund av pandemin. Genomsnittet för dessa år var 32,9 procent.

svagt. Till skillnad från de två senaste åren väntas inga kommuner eller regioner hänvisa till synnerliga skäl för att avvika från balanskravsresultatet eller utnyttja den så kallade resultatutjämningsreserven, där överskott kan sparas för att användas vid ett mer ansträngt läge. De kommande åren väntas balanskravsresultatet ligga på ungefär samma nivå som i år.

Tabell 16 Resultat och balanskravsresultat i kommunsektorn

Miljarder kronor om inget annat anges

Resultat i kommunsektorn	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultat	43	13	6	31	28	26	17
<i>Andel av skatter och bidrag, procent</i>	<i>3,5</i>	<i>1,0</i>	<i>0,5</i>	<i>2,2</i>	<i>2,0</i>	<i>1,8</i>	<i>1,2</i>
Balanskravsresultat	45	3	6	26	24	22	13

Källa: ESV

Revideringar sedan novemberprognosen

Jämfört med novemberprognosen har BNP-tillväxten höjts i år, men sänkts något för åren därefter. Läget på arbetsmarknaden är sämre än väntat och arbetslösheten bedöms på kort sikt bli högre än i tidigare prognos. Inflationen har reviderats upp något i år till följd av höga utfall under inledningen av året. Skatteintäkterna har reviderats ner något i år, men höjts för åren därefter. Även utgifterna har reviderats ner 2025 och 2026 men höjts efterföljande år. Sammantaget har det finansiella sparandet i offentlig sektor reviderats upp samtliga prognosår.

Makroekonomisk utveckling

Konjunkturen bedöms bli något starkare än vad vi räknade med i novemberprognosen. BNP-tillväxten blev högre 2024 och tillväxten för 2025 har höjts. I slutet av prognosperioden har BNP-tillväxten sänkts, då återhämtningen nu bedöms ske lite snabbare. Potentiell BNP har också höjts något vilket gör att BNP-nivån ligger högre på längre sikt. Trots upprevideringen av BNP har sysselsättningen sänkts på kort sikt och arbetslösheten är högre. Inflationen har varit överraskande stark och den har höjts för 2025.

Tabell 17 Makroekonomiska nyckeltal, revideringar sedan novemberprognosen

Skillnad i årlig procentuell förändring i procentenheter, respektive nivå

Makroekonomiska nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser	0,7	0,1	-0,1	-0,1	-0,2
Sysselsatta	-0,1	-0,4	0,2	0,3	0,0
Arbetslöshet, nivå	0,0	0,2	0,3	0,0	0,0
Antal arbetade timmar	0,0	-0,2	0,2	0,3	0,1
Löner enligt KL	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Lönesumma	0,0	-0,2	0,3	0,4	0,1
KPIF	0,1	0,7	-0,1	0,1	0,0
KPI	0,2	0,8	-0,6	0,0	-0,1
Styrränta, vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10-årig statsobligation	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Euro/SEK	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,1
USD/SEK	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2

Källa: ESV

Den främsta anledningen till att BNP-tillväxten blev högre 2024 än i vår novemberprognos var att exporten blev högre än väntat. Men alla delar i försörjningsbalansen bidrog. Till viss del bedöms ökningen ha varit tillfälligt hög under fjärde kvartalet och vi räknar med en liten rekyll i början av innevarande år. Ökningen under första halvåret 2025 väntas nu också bli svagare till följd av att indikatorerna inte stigit lika mycket som väntat och omvärldsläget är osäkert. Sammantaget har ändå BNP-tillväxten i år höjts något. Framför allt är det nettoexporten som nu väntas ge ett mindre negativt bidrag till tillväxten.

Arbetsmarknadsläget är svagare än väntat. Sysselsättningen samt antalet arbetade timmar har därför sänkts 2025. I stället ökar de mer 2026 och 2027. Eftersom sysselsättningen är lägre i år har arbetslösheten höjts. Fler personer i arbetskraften än vad vi räknade med i november bidrar också. Arbetslösheten ligger kvar på en högre nivå jämfört med föregående prognos även 2026.

Löneutvecklingen väntas i stort sett vara densamma som i novemberprognosen men lönesumman har sänkts på kort sikt eftersom vi räknar med färre arbetade timmar. Inflationen har varit oväntat hög i början av 2025 – framför allt har livsmedelspriserna ökat mer än väntat. Därför har både KPIF och KPI höjts i år. Nästa år slår utvecklingen tillbaka något och inflationen blir då något lägre.

Jämfört med föregående prognos har vi en svagare krona mot den amerikanska dollarn under hela prognosperioden och en något svagare krona mot euron de senare prognosåren. Även om kronan stärkts mot både euron och dollarn den senaste månaden är kronan fortfarande svagare jämfört med för tre år sedan. Det förklarar revideringen då vi använder oss av ett treårigt medelvärde för växelkursprognosen på längre sikt.

Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomsterna i statens budget

Intäkterna från skatt på arbete har sänkts i år, vilket främst förklaras av att lönesumman sänkts. Intäkterna har även sänkts nästa år, vilket kan förklaras av ett högre prisbasbelopp som innebär högre grundavdrag och jobbskatteavdrag. För 2027 och 2028 har intäkterna från skatt på arbete däremot höjts eftersom lönesumman väntas växa snabbare dessa år.

Hushållens kapitalskatter har reviderats upp för samtliga år i prognosperioden. Höjningen förklaras främst av att utdelningsinkomsterna från fåmansaktiebolag skrivits upp eftersom kontrolluppgifter för 2024 indikerar en högre nivå. Däremot beräknas ränteutgifterna och ränteavdragen bli högre vilket dämpar den sammantagna höjningen av hushållens kapitalskatter.

Intäkterna från skatt på företagsvinster har reviderats upp 2023 eftersom beskattning utfallet blev högre än prognos. För 2024 har vi i stället reviderat ner intäkterna eftersom inbetald preliminärskatt talar för att vi låg för högt i tidigare prognos.

Avkastningsskatten har reviderats ner 2024, men upp övriga år. Samtliga år påverkas av ny statistik för kapitalunderlaget. Prognosen för 2025 och framåt påverkas även av en ny bedömning av statslåneräntan, vilken sänker prognosen för nästa år men höjer den under resten av prognosperioden.

De totala momsintäkterna har reviderats ner samtliga år. Nedrevideringen beror dels på svaga utfall, dels på ändrad sammansättning av hushållens konsumtion 2024. Därtill har även bostadsinvesteringarna reviderats ner något 2025–2028. Slutligen har även utfallet för de kommunala momsinsbetalningarna kommit in lägre än vad vår bedömning var i november vilket föranlett en nedrevidering samtliga år. Momsintäkterna från staten har reviderats upp något på grund av starka utfall samt att avräkningen av statens beskattningsbara verksamhet blev lägre än vad vi räknade med i november.

De sammantagna intäkterna från punktskatter lämnas i det närmaste oförändrade jämfört med föregående prognos. Intäkterna från tobaksskatt har dock reviderats ned 2025, vilket främst beror på en oväntat stor bunkring i slutet av 2024, innan

skattesatserna för vissa produkter höjdes. Från och med 2026 har intäkterna reviderats upp något för återstoden av prognosperioden.

Tabell 18 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget, revideringar sedan novemberprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns skatteintäkter	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	-1,4	-2,6	-4,2	4,7	6,5
Skatt på kapital	6,6	6,4	9,7	9,4	8,4
<i>varav skatt på kapital, hushåll</i>	<i>9,8</i>	<i>4,2</i>	<i>7,5</i>	<i>7,4</i>	<i>7,6</i>
<i>varav skatt på företagsvinster</i>	<i>-1,7</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,6</i>
Skatt på konsumtion och insatsvaror	-2,4	-4,6	-3,9	-5,9	-5,5
<i>varav mervärdesskatt</i>	<i>-3,7</i>	<i>-4,4</i>	<i>-5,5</i>	<i>-6,1</i>	<i>-6,1</i>
<i>varav energi- och koldioxidskatt</i>	<i>-0,6</i>	<i>0,7</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,1</i>	<i>-1,3</i>
<i>varav övriga skatter på energi och miljö</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,6</i>
Restförda och övriga skatter	1,1	-0,9	-0,4	-0,4	-0,3
Offentliga sektorns skatteintäkter	3,4	-2,4	0,7	7,8	8,4
<i>varav kommunala skatter</i>	<i>-1,2</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>4,2</i>	<i>5,8</i>
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,2</i>	<i>1,2</i>	<i>2,3</i>
Statens skatteintäkter	5,0	-0,9	0,4	2,4	0,4
Periodisering av skatter	2,4	7,7	0,9	6,5	2,8
Övriga inkomster staten	4,1	5,1	6,6	4,8	3,6
Totala inkomster statens budget	11,5	11,9	7,9	13,7	6,8

Källa: ESV

Statens budget – utgifter och saldo

Utgifterna i statens budget har reviderats ner 2025–2026, men upp 2027–2028. Den största nedrevideringen i år avser Riksgäldskontorets nettoutlåning. Även utgifterna för Försvar och samhällets krisberedskap revideras ner påtagligt 2025, vilket beror på besluten i den extra ändringsbudget som kom i januari i år. Även utgifterna för Hälsa, sjukvård och social omsorg, Ekonomisk trygghet för familjer och barn och Kommunikationer beräknas bli lägre både 2025 och 2026 än i föregående prognos. Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning och Ekonomisk trygghet vid ålderdom väntas däremot bli högre än vad som bedömdes i novemberprognosen. Utgifterna för Statsskuldräntor har reviderats ner 2025–2027 vilket framför allt beror på ändringar i Riksgäldens låneplan. Sammantaget väntas revideringarna av inkomster och utgifter medföra en positiv påverkan på statens budgetsaldo samtliga prognosår.

Tabell 19 Utgifter på statens budget, utgiftsområden som har reviderats mest sedan novemberprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Utgiftsområden	2024	2025	2026	2027	2028
UO6 Försvar och samhällets krisberedskap	0,8	-8,2	2,7	1,7	-0,2
UO9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	0,0	-1,1	-1,3	-1,2	-1,3
UO10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	-0,4	0,8	1,6	1,4	1,7
UO11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	0,0	0,0	1,7	0,8	0,2
UO12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-0,2	-1,2	-0,8	-0,6	-0,7
UO22 Kommunikationer	-4,1	-2,4	-1,4	0,3	0,5
UO26 Statsskuldräntor m.m.	-2,0	-1,4	-4,5	-0,6	0,7
UO27 Avgiften till Europeiska unionen	0,1	-1,2	-3,7	0,9	1,4
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-20,0	-14,1	3,4	8,7	8,0
Totala utgifter statens budget	-15,6	-27,7	-2,8	10,5	5,3
Totala inkomster statens budget	11,5	11,9	7,9	13,7	6,8
Statens budgetsaldo	27,1	39,6	10,6	3,3	1,5

Källa: ESV

Utgifterna för Försvar och samhällets krisberedskap har reviderats ner 2025 medan utgifterna är högre kommande år jämfört med föregående prognos. Det förklaras framförallt av besluten i den extra ändringsbudget om stöd till Ukraina som presenterades i januari. I den flyttas delar av anslaget som avser ramen om militärt stöd till Ukraina för 2025 till andra anslag inom utgiftsområdet. Medel omfördelas delvis även till kommande år.

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg har reviderats ner samtliga prognosår. Det beror främst på att den årliga överenskommelsen om kostnaderna för läkemedelsförmånerna som regeringen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ingick i december blev något lägre än vad vi bedömde i novemberprognosen. Därutöver har utgifterna för statlig assistansersättning också reviderats ner något samtliga år till följd av sänkt antal assistanstimmar per individ.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning har höjts över hela prognosperioden. Det beror främst på ett större inflöde av äldre personer med förhållandevis höga ersättningsnivåer driver upp sjukersättningen.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid ålderdom har reviderats upp, främst 2026. Upprevideringen beror på att utgifterna för garantipensionen höjts till följd av högre prisbasbelopp än vi räknade med i novemberprognosen samt fler personer som får ersättningen än väntat.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet för familjer och barn har sänkts samtliga prognosår. Det beror främst på att antalet uttagna dagar med föräldrapenning respektive tillfällig föräldrapenning har reviderats ner. Sänkningen motverkas i viss mån av att Omvårdnadsbidrag och Pensionsrätt för barnår höjts från och med 2026.

Utgifterna för Kommunikationer har sänkts 2025–2026 men höjts något från 2027. Nedjusteringen 2025 och 2026 beror främst på att utfall för Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur blivit lägre än väntat. Nedjusteringen påverkar alla prognosår men för de bortre prognosåren har samtidigt Utveckling av statens transportinfrastruktur justerats upp gällande genomförandetakt, medelsutnyttjande och upparbetande av anslagsbehållningar.

Utgifterna för Statsskuldräntor m.m. har reviderats ner för åren 2025–2027. Den största minskningen sker 2026. Det beror huvudsakligen på att Riksgälden ändrat sin

låneplan och nu avser att ge ut en mindre volym realobligationer. I novemberprognosen planerades introduktion av ett nytt realobligationslån 2026. Detta lån har nu tagits bort, vilket sänker utgifterna. Dessutom minskar ränteutgifterna då vi nu räknar med lägre lånebehov och därmed en mindre statsskuld.

Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen har reviderats ner i år och nästa år. Nedrevideringen i år beror på lägre EU-budget än vad vi räknade med i novemberprognosen. För 2026 beror nedrevideringen på att EU-kommissionen har reviderat sina beräkningar för tidigare år, vilket resulterade i att Sverige kommer att få tillbaka pengar.

Riksgäldens nettoutlåning har reviderats ner i år, men upp kommande år. Det beror främst på att vi gör en ny bedömning av hur saldot på Svenska kraftnäts konto kommer att utvecklas. Flaskhalsinkomsterna bedöms bli högre i år, men lägre 2027 och 2028 samtidigt som användningen av medlen väntas bli högre kommande år.

De offentliga finanserna

Underskottet i den offentliga sektorns finansiella sparande 2024 blev 15 miljarder kronor mindre än vi räknade med i november. För sektorn som helhet beror det främst på att inkomsterna, både skatteintäkter och kapitalinkomster, blev högre än väntat. I staten var dock även utgifterna lägre medan de var högre i kommunsektorn, framför allt utgifterna för investeringar. För prognosåren har den offentliga sektorns finansiella sparande reviderats upp med drygt 43 miljarder kronor 2025 och med mellan 12 och 16 miljarder kronor åren därefter. Det är framför allt i staten som vi nu räknar med ett starkare sparande. Upprevideringen förklaras främst av att utgifterna nu bedöms bli lägre än i prognosen i november. År 2027 blir dessutom inkomsterna högre, till följd av både högre skatteintäkter och högre aktieutdelningar. I kommunsektorn beror det mindre underskottet både på högre inkomster, framför allt aktieutdelningar, och lägre utgifter, främst konsumtionsutgifter.

Tabell 20 Finansiellt sparande i offentlig sektor, jämfört med föregående prognos

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns	2024	2025	2026	2027	2028
Offentliga sektorns inkomster	13	3	1	11	10
Offentliga sektorns utgifter	-2	-40	-16	-4	-1
Offentliga sektorns finansiella sparande	15	43	16	15	12
Staten	22	38	16	10	12
Kommunsektorn	-6	2	0	1	-3
Ålderspensionssystemet	-1	3	0	3	3

Källa: ESV

Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen

I juni 2024 beslutade riksdagen om ett nytt förslag till arbetslöshetsersättning baserat på inkomster och att den som ansöker om ersättning måste uppfylla ett inkomstvillkor (proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster). Lagändringarna kommer att börja gälla den 1 oktober 2025. ESV har inte beaktat de nya reglerna.

Prognosberäkningarna slutfördes den 17 mars 2025.

Tabellbilaga

Tabell 21 Sammanfattande nyckeltal

Sammanfattande nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, proc. utv.	-2,0	5,9	1,5	-0,1	1,0	1,9	3,1	2,1	1,2
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, proc. utv.	-2,3	5,8	1,5	0,1	1,0	2,2	2,8	1,9	1,4
Hushållens konsumtion, proc. utv.	-3,0	6,0	2,8	-2,1	0,3	2,6	3,6	2,4	1,7
Offentlig konsumtion, proc. utv.	-1,6	3,4	0,7	1,4	1,2	0,8	0,9	0,7	0,3
Investeringar, proc. utv.	1,6	7,3	0,3	-1,5	-1,1	3,4	4,7	3,3	1,5
Lager, bidrag till BNP-förändringen	-0,7	0,4	1,2	-1,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Export, proc. utv.	-5,5	11,9	6,2	3,7	2,3	2,2	3,6	3,4	2,6
Import, proc. utv.	-6,3	12,8	9,7	-0,8	1,7	3,1	3,8	3,5	2,9
Real disponibel inkomst, proc. utv.	-0,8	4,2	0,2	-1,2	1,9	3,2	2,8	1,7	1,5
Hushållens sparande, exklusive tjänste- och premiepensioner, andel av disponibel inkomst	8,5	7,0	4,5	5,4	6,8	7,3	6,6	6,0	5,8
Lönesumma, proc. utv.	0,8	6,2	6,7	5,3	3,8	3,9	5,1	4,5	4,0
Arbetade timmar, kalenderkorrigerade, proc. utv.	-3,8	2,3	3,1	1,4	-0,3	0,2	1,4	0,9	0,4
Arbetslöshet, procent av arbetskraften	8,5	8,9	7,5	7,7	8,4	8,5	7,9	7,5	7,5
Finansiellt sparande i offentlig sektor, mdkr	-159	-8	59	-48	-94	-51	-19	37	57
Finansiellt sparande i offentlig sektor, proc. av BNP	-3,2	-0,1	1,0	-0,8	-1,5	-0,8	-0,3	0,5	0,7
Strukturellt sparande, proc. av potentiell BNP	-1,9	-1,3	0,4	0,3	0,1	0,1	0,0	0,6	0,7
Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden), proc. av BNP	40,1	36,7	33,6	31,5	33,7	34,3	33,5	32,3	31,0
Skattekvot, proc. av BNP	42,6	42,8	42,5	41,3	41,0	40,8	40,9	41,1	41,3
Totala utgifter på statens budget, mdkr	1 219	1 113	1 123	1 224	1 377	1 406	1 452	1 460	1 493
Takbegränsade utgifter, mdkr	1 501	1 551	1 559	1 575	1 686	1 765	1 803	1 824	1 860
varav Ålderspensionssystemet, mdkr	329	335	348	361	367	385	394	411	429
Marginal till utgiftstaket, mdkr	242	144	75	90	61	91	91	114	
Budgetsaldo, mdkr	-221	78	164	19	-104	-56	-49	9	24
Statsskuld, proc. av BNP	24,3	20,9	17,6	15,6	16,7	16,7	16,5	15,6	14,5

Källa: SCB och ESV

Tabell 22 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Inkomster på statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 250,5	1 329,1	1 400,6	1 473,5	1 523,6	1 569,3	1 654,0	1 738,5	1 813,3
<i>Direkta skatter</i>	668,7	694,3	724,1	749,7	768,5	786,0	831,1	878,3	919,1
Kommunal skatt	766,1	806,4	852,5	893,4	927,7	965,9	1 014,0	1 066,3	1 112,8
Statlig skatt	50,3	56,3	60,7	55,9	62,8	64,1	68,5	72,1	74,6
Jobbskatteavdrag	-128,1	-131,8	-146,3	-158,8	-180,9	-201,8	-208,8	-216,1	-223,0
Husavdrag	-16,8	-18,9	-19,1	-18,0	-20,1	-21,0	-22,2	-23,3	-24,4
Övrigt	-2,8	-17,8	-23,8	-22,8	-21,2	-21,2	-20,5	-20,8	-21,0
<i>Indirekta skatter</i>	581,8	634,7	676,5	723,9	755,1	783,2	822,9	860,2	894,2
Arbetsgivaravgifter	594,9	629,3	669,5	707,6	734,6	762,2	801,6	838,0	871,9
Egenavgifter	11,7	11,5	11,8	11,5	11,7	11,9	12,0	12,2	12,4
Särskild löneskatt	50,8	51,9	58,3	61,5	64,1	65,7	68,9	72,0	74,8
Nedsättningar	-34,9	-15,4	-17,3	-8,3	-5,4	-5,5	-5,7	-5,9	-5,9
Tjänstegruppliv m.m.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-41,3	-43,2	-46,4	-49,1	-50,5	-51,7	-54,5	-56,8	-59,5
Skatt på kapital	271,8	355,9	365,6	356,8	398,3	412,7	441,8	462,3	476,2
Skatt på kapital, hushåll	66,0	104,6	92,9	71,7	87,1	91,7	104,5	109,2	113,5
Skatt på företagsvinster	149,3	183,6	193,0	201,3	212,2	220,2	232,3	242,8	251,0
Avkastningsskatt	5,6	6,7	8,3	18,8	30,6	29,7	33,3	36,6	36,1
Fastighetsskatt	34,6	36,1	38,6	39,8	41,3	43,4	44,2	45,5	47,0
Stämpelskatt	12,7	15,5	15,8	10,3	10,6	10,9	11,1	11,3	11,5
Kupongskatt m.m.	3,6	9,4	12,3	9,4	11,1	11,4	10,9	11,4	11,7
Riskskatt för kreditinstitut	-	-	4,7	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	608,9	658,6	718,2	725,8	712,6	734,1	767,4	798,6	826,8
Mervärdesskatt	467,9	511,0	559,6	557,9	562,0	588,8	622,0	651,3	676,8
Skatt på tobak m.m.	11,9	11,9	13,2	11,5	14,8	11,5	13,3	13,4	13,6
Skatt på etylalkohol	5,2	5,6	5,5	5,6	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5
Skatt på vin m.m.	6,6	6,6	6,5	6,9	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Skatt på öl	4,5	4,5	4,6	4,7	5,4	5,4	5,3	5,4	5,4
Energiskatt	52,6	53,8	44,7	45,6	46,8	44,4	43,1	44,5	46,0
Koldioxidskatt	20,4	21,9	21,2	22,7	24,6	25,7	25,0	24,8	23,7
Övriga skatter på energi och miljö	5,9	5,7	24,4	34,4	9,4	7,3	6,4	6,5	7,3
Skatt på vägtrafik	21,6	22,5	22,5	22,1	21,6	21,7	22,2	22,4	22,5
Skatt på import	6,2	7,3	9,3	7,9	8,5	8,9	9,1	9,2	10,2
Övriga skatter	6,2	7,6	6,6	6,7	6,9	7,9	8,2	8,5	8,7
Restförda och övriga skatter	6,8	-6,7	9,0	9,1	9,2	8,9	9,5	15,6	15,5
Restförda skatter	-10,0	-16,1	-13,7	-13,0	-16,5	-16,5	-12,5	-11,5	-7,5
Övriga skatter	16,8	9,4	22,7	22,2	25,7	25,4	22,0	27,1	23,0
Totala skatteintäkter	2 137,9	2 336,8	2 493,4	2 565,3	2 643,8	2 725,0	2 872,8	3 015,0	3 131,8
EU-skatter	6,2	7,3	9,3	7,9	8,5	8,9	9,1	9,2	10,2
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 131,7	2 329,5	2 484,1	2 557,3	2 635,3	2 716,0	2 863,7	3 005,8	3 121,6
Kommunalskatt	785,4	827,1	873,9	915,8	951,7	991,0	1 039,8	1 093,1	1 140,4
Avgifter till ålderspensionssystemet	269,1	283,5	300,5	315,4	327,0	342,1	357,8	375,0	390,3
Statens skatteintäkter	1 077,2	1 218,9	1 309,6	1 326,1	1 356,6	1 382,9	1 466,1	1 537,8	1 591,0
Periodiseringar	-41,9	16,4	16,1	-8,1	-25,2	0,5	-1,1	9,0	6,4
Uppbördsförskjutningar	4,9	-23,8	28,1	42,3	-1,1	1,3	-2,1	9,2	10,8

Inkomster på statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Betalningsförskjutningar	-17,1	40,7	-8,5	-41,0	-39,8	-18,3	-6,0	-3,2	-4,3
varav kommuner	-7,0	36,4	34,3	-13,3	-18,7	-8,3	-1,4	2,7	1,8
varav ÅP-systemet	-1,1	7,3	-0,9	2,0	-2,1	0,4	3,1	1,4	1,3
varav privat sektor	-8,7	-3,7	-43,1	-30,2	-19,1	-9,9	-9,7	-9,8	-9,8
varav kyrkan	-0,4	0,5	1,2	0,6	0,0	-0,3	2,0	2,5	2,3
varav EU	0,0	0,2	0,0	-0,1	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,1
Anstånd	-29,7	-0,5	-3,5	-9,4	15,6	17,4	6,9	2,9	-0,1
1000 Statens skatteinkomster	1 037,4	1 235,1	1 308,1	1 318,0	1 331,4	1 383,4	1 465,0	1 546,7	1 597,4
Övriga inkomster	-38,8	-43,8	-22,0	-75,1	-58,6	-33,8	-62,4	-78,2	-81,1
2000 Inkomster av statens verksamhet	46,1	43,3	71,9	55,8	47,6	47,0	46,0	46,9	47,3
3000 Inkomster av försåld egendom	0,8	0,0	0,9	0,1	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0
4000 Återbetalning av lån	0,7	1,1	1,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
5000 Kalkylmässiga inkomster	16,2	17,8	18,2	19,9	21,9	24,7	23,8	24,2	22,8
6000 Bidrag från EU m.m.	14,2	14,6	15,6	18,3	16,4	47,3	21,1	14,7	14,4
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-116,9	-120,6	-130,0	-169,6	-146,2	-153,4	-153,8	-164,4	-166,1
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 272,7	1 349,7	1 402,6	1 468,6	1 516,3
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 377,0	1 405,6	1 451,7	1 459,8	1 492,7
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-104,3	-55,9	-49,1	8,8	23,6

Anm.: Samtliga belopp redovisas i innevarande års budgetstruktur. Elstöden till hushåll och företag på 17,6 miljarder kronor 2022 respektive 26,2 miljarder kronor 2023 bokförs som flaskhalsintäkter och redovisas under Övriga skatter på energi och miljö i tabellen ovan.

Källa: SKV och ESV

Tabell 23 Utgifter på statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Utgiftsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1 Rikets styrelse	15,7	16,4	17,6	18,3	19,0	20,2	20,9	20,6	20,8
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17,0	16,9	17,3	18,9	20,8	21,6	22,0	22,2	22,8
3 Skatt, tull och exekution	12,1	12,5	12,8	13,4	16,9	14,8	15,1	15,4	15,7
4 Rättsväsendet	53,0	57,2	61,5	69,8	78,3	87,0	93,1	99,6	99,9
5 Internationell samverkan	2,1	1,8	3,4	2,2	2,3	2,5	2,3	2,3	2,3
6 Försvar och samhällets krisberedskap	63,0	70,5	83,5	96,0	128,2	163,3	180,7	168,1	182,4
7 Internationellt bistånd	46,5	47,5	46,2	46,5	49,6	44,3	43,4	44,3	44,3
8 Migration	9,6	8,2	11,7	12,0	11,8	11,8	11,9	11,5	11,0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101,8	138,0	118,2	108,8	116,0	117,6	113,1	109,6	106,4
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	117,9	113,1	114,3	110,6	120,1	123,4	125,7	128,4	128,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36,7	38,0	46,3	56,4	63,6	62,7	59,5	58,4	58,3
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99,9	101,1	101,1	101,7	102,9	102,4	104,7	105,7	108,9
13 Integration och jämställdhet	8,5	6,2	5,4	4,5	4,7	6,0	4,0	2,4	2,3
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	87,2	91,9	78,4	79,8	88,5	88,6	88,1	88,0	87,2
15 Studiestöd	25,1	26,6	25,5	25,3	28,0	31,2	31,5	32,3	33,2
16 Utbildning och universitetsforskning	83,0	91,4	93,0	93,0	98,1	102,0	100,2	100,8	101,7
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20,4	22,7	19,7	16,7	16,6	16,8	16,5	16,3	16,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3,8	5,2	7,7	5,9	4,6	3,3	2,0	1,9	1,8
19 Regional utveckling	3,2	3,2	3,4	3,7	2,8	3,7	4,2	4,1	4,0
20 Klimat, miljö och natur	11,0	16,7	20,7	17,9	14,6	12,9	13,5	13,7	13,2
21 Energi	3,4	3,4	12,6	4,4	4,4	6,0	5,9	7,0	4,8
22 Kommunikationer	65,2	72,1	72,9	80,4	81,2	91,1	102,4	107,1	109,0
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20,0	19,6	21,9	18,6	21,6	21,6	21,1	21,8	22,0
24 Näringsliv	60,4	30,4	10,3	7,6	9,2	7,7	7,6	7,7	8,1
25 Allmänna bidrag till kommuner	158,0	153,2	157,0	157,9	174,2	173,1	173,9	170,9	170,9
26 Statsskuldräntor m.m.	19,6	-1,3	27,2	31,6	45,2	29,7	26,1	26,2	37,2
27 Avgiften till Europeiska unionen	47,2	52,3	48,2	43,6	41,2	45,0	45,9	53,6	55,0
Summa utgiftsområden	1 191,1	1 214,7	1 238,0	1 245,7	1 364,7	1 410,1	1 435,3	1 439,8	1 468,1
Summa utgiftsområden exklusive räntor	1 171,5	1 216,0	1 210,8	1 214,1	1 319,5	1 380,5	1 409,2	1 413,6	1 430,9
Riksgäldskontorets nettoutlåning	21,3	-97,0	-110,9	-11,5	-2,0	-4,9	18,0	19,6	24,2
Kassamässig korrigerig	6,8	-4,3	-4,5	-10,4	14,3	0,4	-1,6	0,4	0,4
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 377,0	1 405,6	1 451,7	1 459,8	1 492,7
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	329,4	334,6	347,9	360,9	366,6	384,9	394,2	410,9	429,4
Summa takbegränsade utgifter	1 500,8	1 550,6	1 558,7	1 574,9	1 686,0	1 765,4	1 803,4	1 824,5	1 860,4
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 272,7	1 349,7	1 402,6	1 468,6	1 516,3
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-104,3	-55,9	-49,1	8,8	23,6

Anm.: Utgiftsområdena redovisas enligt strukturen i budgetpropositionen för 2025.

Källa: ESV

Kontaktpersoner

Område	Namn	Telefonnummer
Utgifter	Anna Daniels	08-690 44 16
Utgifter	Karin Edlund	08-690 44 58
Inkomster	Lina Landström	08-690 43 71
Inkomster	Dan Frankkila	08-690 45 22
Makroekonomisk utveckling	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Makroekonomisk utveckling	Lina Landström	08-690 43 71
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Håkan Carlsson	08-690 44 48

Kontakt via e-post: fornamn.efternamn@esv.se, prognos@esv.se

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna

Ekonomistyrningsverket

Fleminggatan 20

Box 12028

102 21 Stockholm

Telefon 08-690 43 00

esv.se